Inhoudsopgave programmabegroting 2011

	pagina
Aanbieding programmabegroting 2011-2014	3
Programmaplan	
Openbaar bestuur	9
Openbare orde en veiligheid	13
Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	15
Schoon en groen	21
Wegen en water	27
Lokaal sociaal beleid en accommodaties	31
Onderwijs	39
Werk, inkomen en zorg	41
Maatschappelijke ondersteuning	47
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	51
Paragrafen	
Bedrijfsvoering	57
GR-K5	61
Verbonden partijen	63
Lokale heffingen	69
Grondbeleid	75
Onderhoud kapitaalgoederen	79
Reserves en voorzieningen	81
Weerstandsvermogen	87
Financiering	91
Financiële begroting	
Overzicht van baten en lasten	95
Financiële positie	97
Incidentele baten en lasten	99
Berekening bijdrage EMU-saldo	101
Investeringsplanning	103
Vaststellingen meerjarenbegroting 2011-2014	104
Overzichten producten per programma	106

Schoonhoven, 1 oktober 2010

Geachte leden van de raad,

Wij bieden u hierbij de programmabegroting 2011-2014 aan. De begroting is structureel sluitend.

Uitgangspunten van de programmabegroting
Als algemeen uitgangspunt voor de begroting heeft u op 24 juni 2010 de kadernota 2011 vastgesteld. In de kadernota zijn – naast algemene begrotingsuitgangspunten – ook de gevolgen verwerkt die voortkomen uit de jaarrekening 2009 en de voorjaarsnota 2010.

Al bij het opstellen van de kadernota waren de verwachtingen over de uitkomsten van de bezuinigingen op het Gemeentefonds onzeker. Eerdere verwachtingen over een bezuinigingsomvang waren weliswaar teruggebracht van € 3 miljard tot € 1,7 miljard, maar de onzekerheid bleef. Doordat er op dat moment een demissionair kabinet was bleef besluitvorming over de voorgestelde rijksbezuinigingen achterwege.

Het uitblijven van een nieuw kabinet breng met zich mee dat door het Rijk nog steeds geen besluiten worden genomen over de voorgenomen bezuinigingsvoorstellen. Het gevolg hiervan is dat de septembercirculaire – op basis waarvan we normaal gesproken de meest recente uitkomsten van de bijdrage uit het Gemeentefonds bepalen – nog steeds geen uitsluitsel biedt over de voorgenomen rijksbezuinigingen en de gevolgen daarvan voor de Algemene Uitkering voor gemeente Schoonhoven. Derhalve rest ons de aannames zoals die bij de kadernota al waren voorgelegd.

Op basis van de kadernota is gewerkt aan de voltooiing van de begroting. Dit heeft geleid tot de volgende bijstelling van de uitkomsten.

- = voordelig, + = nadelig (x € 1.000,-)	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Aanvankelijke uitkomsten kadernota	158	-59	-184	-147
Nieuwe inzichten algemene uitkering	45	96	129	336
Correctie kapitaallasten investeringen				-181
Definitieve uitkomsten kadernota	**203**	**37**	**-55**	**8**
Tussentijdse wijzigingen				
Mutaties diverse investeringen	-8	-7	-7	-7
Vervallen subsidie godsdienstonderwijs	-7	-7	-7	-7
Lagere bijdrage regionale brandweer	-13	-28	-36	-36
Lagere premies brandverzekering	-34	-34	-34	-34
Lagere loonkosten	-28	-37	-40	-39
Hoger rentevoordeel	-49	-12	-11	-13
Gefaseerde invoering kostendekkendheid afvalstoffenheffing	-41	-71	-109	-109
Correctie renteberekening investeringen	-41			
Overige verschillen	-57	-50	-57	-19
Wachtgeld wethouders	48	46	46	12
Bijdrage aan de GR-K5	37	59	32	34
Minder overhead naar kostendekkende producten	44	44	44	44
Extra inzet handhaving Bouw- en woningtoezicht	50	50	50	50
afronding	1	-4	1	2
Uitkomsten begroting	**105**	**-14**	**-183**	**-114**
	(tekort)	(overschot)	(overschot)	(overschot)

De positieve saldo's van de meerjarenbegroting willen we inzetten als beschikbare ruimte om aankomende tegenvallers op te vangen. Hierbij denken we aan de maatregelen van de Rijksoverheid, waar de gesprekken over de definitieve uitkomsten van de bezuinigingen nog niet zijn afgerond. Maar ook aan de informatie die wij krijgen over landelijk toenemende uitkeringskosten op het gebied van Sociale Zaken. De uitwerking hiervan naar de Schoonhovense positie is weliswaar nog niet volledig in beeld maar baart ons wel zorgen.

Bezuinigingen
De uitkomsten van de begroting vormen een structureel sluitende meerjarenbegroting. Hierin zijn echter nog niet de effecten van de verwachte korting op de Algemene Uitkering verwerkt. Vooralsnog gaan we uit van de volgende kortingen, zoals eerder al via de Kadernota vermeld.

(x € 1.000,-) - = voordelig, + = nadelig	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Verwachte korting Algemene Uitkering vanaf 2012		260	260	260
Verwachte korting Algemene Uitkering vanaf 2013			260	260
Verwachte korting Algemene Uitkering vanaf 2014				260
Totaal verwachte korting Algemene Uitkering	**-**	**260**	**520**	**780**

Al in de maartcirculaire 2010 is aangegeven dat vanwege de status van het kabinet op dat moment de daadwerkelijke gevolgen van de Rijksbezuinigingen op het Gemeentefonds voor de gemeenten niet in de junicirculaire verwerkt zouden zijn. Het vroegst mogelijke moment zou de septembercirculaire kunnen zijn, afhankelijk van de spoedige vorming van een nieuw kabinet.

Vanwege de lange duur van de formatie van een nieuw kabinet is het onmogelijk geweest voor het Rijk om besluiten te nemen op de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen. Hierdoor is nog steeds onduidelijk welk bedrag op het Gemeentefonds wordt gekort en hoe zich dat vertaalt naar de financiële gevolgen voor individuele gemeenten.

Daarbij vormt de evaluatie van de twee jaar geleden genomen maatregel om de normeringssystematiek van het Gemeentefonds te bevriezen een onderdeel van de overwegingen van het Rijk om tot bezuinigingen te komen. Door deze maatregel is de hoogte van het Gemeentefonds al enkele jaren gefixeerd op het niveau van 2009. Vanaf 2012 zou de normeringssystematiek – het zogenaamde trap-op-trap-af beginsel – wederom in werking worden gesteld.

Derhalve bestaat over de omvang van de korting op het Gemeentefonds en de uitwerking daarvan naar de individuele gemeenten nog immer grote onzekerheid.

Ook zonder de definitieve uitkomsten van de voorgenomen bezuinigingen is het evident dat wij maatregelen moeten gaan nemen om de korting op de Algemene Uitkering vanaf 2012 op te vangen. Hiervoor worden al verkennende onderzoeken uitgevoerd, waarvan de eerste resultaten in het najaar van 2010 bekend worden.
Zoals in het collegeprogramma al is aangegeven, geldt hiervoor dat geen enkel onderwerp taboe is. Uit het brede pakket van mogelijke maatregelen dat hierdoor ontstaat dient een evenwichtige keuze gemaakt te worden die structureel het niveau van de dienstverlening op het gewenste niveau houdt, de kwaliteit van de stad in stand houdt en zorgt voor een financieel stabiele, gezonde gemeente etc. Hierbij nemen wij uiteraard uw boodschap mee die u bij de behandeling van de kadernota 2011 heeft afgegeven om de zwaksten in de samenleving zoveel als mogelijk te ontzien en niet op het minimabeleid te bezuinigen.

Om de juiste keuzes te maken is het echter ook noodzakelijk om te weten voor welke opgave we precies worden gesteld. Aangezien de huidige begroting meerjarig en structureel sluitend is en de exacte uitkomsten van de Rijksbezuinigingen op een veel later moment bekend worden, hoeven die keuzes niet gemaakt te worden bij het vaststellen van de begroting. Daarom koppelen we de keuzes over de door te voeren bezuinigingen aan het moment dat bekend is met welke kortingen we te maken krijgen.

Financieel toezicht provincie op gemeente
Vanaf het moment dat de provincie het Herindelingsontwerp Krimpenerwaard heeft vastgesteld, staan de K5-gemeenten onder een verscherpt, preventief toezicht. Dit toezicht is er op gericht om de beoogde nieuwe gemeente niet op te zadelen met nadelige gevolgen van besluitvorming die voorafgaand aan het fusiemoment in de individuele gemeenten plaats vindt.

Daarnaast echter kan nog steeds preventief toezicht worden ingesteld op basis van een begroting met een structureel tekort. Voor een goedkeurend oordeel over de begroting dient de begroting 2011 in evenwicht te zijn of dient het aannemelijk te zijn dat het evenwicht in de meerjarenraming wordt bereikt. De uitkomst van de begroting – zonder de verwachte kortingen mee te rekenen – is weliswaar zodanig dat geen evenwicht aanwezig is in 2011 maar dat het structureel evenwicht wel wordt bereikt vanaf 2013.

Tot slot geldt dat over eerder opgenomen taakstellingen een uitspraak moet zijn gedaan over de invulling. In de meerjarenbegroting 2010-2013 waren vanaf 2011 enkele taakstellingen opgenomen. Over de taakstellingen zijn uitspraken gedaan op welke wijze ze moeten worden ingevuld. Bovendien is een niet gering deel al in 2010 behaald.

Voorstel
Wij stellen u voor de programmabegroting 2011 vast te stellen en de meerjarenramingen vast te leggen als uitgangspunt voor het meerjarig beleid.

Burgemeester en wethouders van Schoonhoven,

De secretaris,	de burgemeester,
P.A. Huijsman	D.W. de Cloe

Programmabegroting 2011

Programmaplan

Programma Openbaar bestuur

De sleutelwoorden voor de bestuurscultuur binnen de gemeente Schoonhoven zijn: transparantie, participatie en communicatie. De bestuurscultuur dient er voor te zorgen dat inwoners vroegtijdig bij besluitvorming worden betrokken, dat er een open en eerlijke communicatie kan plaatsvinden waarin ruimte is voor initiatieven van de inwoners en dat nieuwe technieken worden aangewend om inwoners op een snelle en eenvoudige wijze toegang te verschaffen tot betrouwbare en relevante informatie. Dit alles met als doel: een tijdige en goede betrokkenheid van burgers bij het openbaar bestuur en een goede dienstverlening aan burgers.

Het herindelingsproces binnen de Krimpenerwaard moet uiterlijk 1 januari 2013 leiden tot de start van de nieuwe gemeente. Deze nieuwe gemeente dient bestuurskrachtig, goed toegerust en gericht op een goede dienstverlening te zijn.

Dit programma is onderverdeeld in de volgende subprogramma´s:

Subprogramma´s:	**Producten en saldi per product:**	
Openbaar bestuur	000 Bestuursorganen	€ 838.102
	004 Representatie	€ 154.170
	006 Bestuursondersteuning Raad	€ 36.299
	008 Bestuursondersteuning College	€ 751.599
	010 Burgerzaken	€ 337.184
Bestuurlijke samenwerking	002 Bestuurlijke samenwerking	€ 236.046

Openbaar bestuur

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Besluitvorming vindt op een democratische wijze plaats en volgens de principes van het dualisme.	We bewaken de procedures en termijnen die relevant zijn voor de besluitvorming.	
2. Regelgeving willen we verminderen, stroomlijnen en vereenvoudigen op alle gebieden waar de gemeente optreedt (deregulering).	We beperken de lasten die uit regelgeving voortvloeien voor burgers, bedrijfsleven en de gemeente zelf. Hiermee verbeteren we de effectiviteit, handhaafbaarheid en uitvoering van de regelgeving.	- We voeren jaarlijks een toets uit op de regelgeving die is opgenomen in de Algemene Plaatselijke Verordening. - We stellen een kwaliteitshandvest voor de dienstverlening op. - We stellen een meldpunt voor overbodige regels in.
3. Burgers hebben vertrouwen in de dienstverlening.	We beantwoorden brieven binnen twee weken, of we geven binnen twee weken aan wanneer we verwachten dat de brief is afgehandeld.	
	We verhelpen meldingen over de openbare ruimte in de	

	woonomgeving binnen tien dagen.	
	We verbeteren de digitale dienstverlening en breiden deze uit.	
	Vanuit het Realisatieplan verbetering dienstverlening gemeente Schoonhoven 2008-2012 leggen we normen en doelstellingen vast met betrekking tot het niveau van de dienstverlening.	
	Jaarlijks stelt de burgemeester een Burgerjaarverslag op. In het Burgerjaarverslag wordt aan de burger verantwoording afgelegd over (het niveau van) de dienstverlening.	
4. Burgers zijn betrokken bij (het besturen van) de stad Schoonhoven.	We houden de wijk- en buurtverenigingen in stand. Via overleg met het Stedelijk platform stimuleren wij de activiteiten van deze verenigingen.	

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

openbaar bestuur	**Rekening**	**Begroting**				
openbaar bestuur	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	866	826	829	805	805	771
Indirecte, doorbelaste kosten	1.505	1.550	1.460	1.459	1.458	1.457
totaal lasten	**2.371**	**2.376**	**2.289**	**2.264**	**2.263**	**2.228**
Baten						
nieuw beleid	-	-	0	0	0	0
bestaand beleid	209	173	171	171	171	171
totaal baten	**209**	**173**	**171**	**171**	**171**	**171**
saldo lasten en baten	**2.162**	**2.203**	**2.118**	**2.093**	**2.092**	**2.057**

Bestuurlijke samenwerking

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. De voorgestelde herindeling leidt op uiterlijk 1 januari 2013 tot de start van de nieuwe gemeente. De nieuwe gemeente is bestuurskrachtig, goed toegerust en gericht op een goede dienstverlening.	We brengen in de voorbereiding op de herindeling nadrukkelijk de volgende aandachtspunten naar voren: - Een adequate oplossing voor de financiële vraagpunten die resteren na het herindelingsadvies; - Een eigen aanpak voor de kleinstedelijke problematiek in Schoonhoven; - Handhaving van de centrum/regio functie van Schoonhoven op het gebied van winkelvoorzieningen, onderwijs en toerisme; - Bijzondere aandacht voor de cultuurhistorische betekenis van zilverstad Schoonhoven.	- We vragen aandacht voor de financiële aspecten van de herindeling bij provincie en kabinet. - We nemen initiatief en treffen voorbereidingen met de colleges van de overige K5-gemeenten voor de (organisatorische) invulling van de nieuwe gemeente. - We brengen de Schoonhovense uitgangspunten en karakteristieken in bij de totstandkoming van de nieuwe gemeente.
2. We komen op een democratische wijze tot besluitvorming binnen de GR-K5, ISMH en de overige verbonden partijen. Via samenwerking met overige gemeenten worden de begrotingen van de verbonden partijen beheerst.	We ontwikkelen controlekaders voor de controle op verbonden partijen van de gemeente Schoonhoven.	
	We adviseren portefeuillehouders over voorgelegde vergaderstukken van gemeenschappelijke regelingen.	
	We bereiden in K5-verband vergaderingen van gemeenschappelijke regelingen voor en brengen bij vergaderingen zoveel mogelijk één gezamenlijk standpunt naar voren.	
3. We maken gebruik van de kansen en mogelijkheden die “Europa” ons biedt.	We nemen deel aan het “Europatraject” van het ISMH.	Van diverse Europese fondsen wordt onderzocht of zij een bijdrage kunnen leveren aan projecten op met name ruimtelijk gebied.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

openbaar bestuur	**Rekening**	**Begroting**				
bestuurlijke samenwerking	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	205	274	231	228	228	228
Indirecte, doorbelaste kosten	5	5	5	5	5	5
totaal lasten	**210**	**279**	**236**	**233**	**233**	**233**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
saldo lasten en baten	**210**	**279**	**236**	**233**	**233**	**233**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 - begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ -43.000	De GR-K5 draagt de komende jaren bij aan de bezuinigingen die gemeenten gedwongen zijn om door te voeren. Hiervoor is een stelpost opgenomen die doorwerkt als een verlaging van de bijdrage voor de komende jaren. Daarnaast heeft de GR-K5 geen bijdrage meer opgenomen voor gewenste investeringen via de begroting, maar legt ze in het geval van een investeringswens een apart voorstel voor aan de deelnemers.

Inzet van en toevoeging aan reserves

Openbaar bestuur	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
inzet van reserves	**0**	**25**	**0**	**0**	**0**	**0**
Integrale toekomstvisie	0	15	0	0	0	0
213a-onderzoek	0	10	0	0	0	0
toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
n.v.t.	0	0	0	0	0	0

Programma Openbare orde en veiligheid

Voor veel inwoners is veiligheid een belangrijk maatschappelijk thema. Veiligheid behoort tot de basiskwaliteiten die de overheid haar burgers moet bieden. De bevordering van veiligheid is een gezamenlijke taak op rijks-, provinciaal en gemeentelijk niveau. Dit vraagt grote inzet van alle betrokken instanties en diensten maar evenzeer van de burgers om vanuit hun verantwoordelijkheid een bijdrage te leveren aan het verbeteren van de veiligheid. Tegen deze achtergrond is in de vijf Krimpenerwaardgemeenten een Integraal Veiligheidsbeleid opgezet en heeft de raad het Integraal Handhavingsbeleid vastgesteld.
Tevens is besloten tot de vorming van een regionale brandweer Hollands Midden. De brandweerpost in Schoonhoven blijft hierin gehandhaafd.

Producten en saldi per product:

100 Openbare orde en veiligheid	€ 192.709
101 APV/bijzondere wetten	€ 75.137
102 Brandweer	€ 761.089
104 Rampenbestrijding	€ 76.085
106 Overige beschermende maatregelen	€ 10.732

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Inwoners ervaren een objectief en subjectief veilig woon-, werk- en leefmilieu.	We hanteren de volgende speerpunten om de objectieve en subjectieve veiligheid te vergroten: - Bestrijding van (jeugd-) overlast - Invoering burgernet - Alcohol- en drugsbeleid - Veiligheid in en overlast rond de horeca - Openhouden/bemensing van de politiepost	
	We zetten de Gemeentelijk Opsporingsambtenaar (GOA) en de milieucontroleur in voor toezicht- en handhavingstaken.	Er wordt een onderzoek naar mogelijke uitbreiding van de GOA-functie uitgevoerd.
	We participeren in het opstellen van het politie(-team)jaarplan.	
	We bepalen in overleg met de politie de “hotspots” waar regelmatig wordt gecontroleerd.	
	We trainen de rampenbestrijdingsorganisatie en houden deze op sterkte.	
	We houden rampenplannen actueel en praktisch toepasbaar.	
	Van elk bij ons bekend	

	bouwwerk hebben wij de desbetreffende gebruiksvergunning aanwezig en beschikbaar.	
2. Overlast en vernielingen worden verminderd.	We zetten de Gemeentelijk Opsporingsambtenaar (GOA) en de milieucontroleur in voor toezicht- en handhavingstaken.	Er wordt een onderzoek naar mogelijke uitbreiding van de GOA-functie uitgevoerd.
	We maken de inwoners bewust van de omvang en de gevolgen van vandalisme. Hiervoor publiceren we per kwartaal de vandalismethermometer.	
3. Iedereen heeft toegang tot een compleet overzicht van externe veiligheidsrisico's binnen de gemeente.	We leveren alle benodigde informatie voor de instandhouding van de digitale risicokaart van Zuid-Holland.	
	We bieden via de gemeentelijke website volledig inzicht in aanwezige veiligheidsrisico's.	

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

openbare orde en veiligheid	**Rekening**	**Begroting**				
openbare orde en veiligheid	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	663	859	841	822	822	822
Indirecte, doorbelaste kosten	269	282	281	281	281	281
totaal lasten	**932**	**1.141**	**1.122**	**1.103**	**1.103**	**1.103**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	23	25	7	7	7	7
totaal baten	**23**	**25**	**7**	**7**	**7**	**7**
saldo lasten en baten	**909**	**1.116**	**1.115**	**1.096**	**1.096**	**1.096**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 - begroting 2011

Baten bestaand beleid:

€ -18.000	De vergoeding voor het duikspecialisme bij de brandweer is overgegaan naar de Regionale Brandweer Midden Holland.

Programma Ruimtelijke ordening, economie en toerisme

Ruimtelijke Ordening
Om Schoonhoven als aantrekkelijke woonplaats te behouden en versterken wordt er geïnvesteerd in de ruimtelijke ordening van de stad. Het gaat dan met name om de bouwprojecten Zevender/Thiendenland II, Hooijkaas, de Zilverstadlocatie en de Bol-locatie. Daarnaast wordt gewerkt aan een aantal kleinere inbreidingslocaties en aan bestemmingsplannen waaronder een nieuw plan voor de woonwijk Oost.
De participatie van burgers en belangenorganisaties als historische en archeologische verenigingen en de realisatie van een evenwichtige woonmarkt zijn speerpunten in deze investeringen. Hierdoor wordt de uiteindelijke kwaliteit bevorderd en krijgen we een nog mooier Schoonhoven.

Economie en toerisme
Schoonhoven wil aantrekkelijk zijn voor ondernemers en recreanten, zij brengen de stad tot leven en zorgen voor een positieve economische ontwikkeling. De gemeente geeft aan deze ambitie inhoud door de inzet van een bedrijfsfunctionaris als intermediair tussen de gemeente en de bedrijven, het afleggen van bedrijfsbezoeken, de vorming van een nieuw bedrijventerrein in Zevender en het scheppen van condities voor de revitalisering van het bedrijfsterrein in Noord.

Dit programma is onderverdeeld in de volgende subprogramma´s:

Subprogramma´s:	Producten en saldi per product:		
Ruimtelijke ordening	800 Ruimtelijk beleid	€	363.771
	802 Volkshuisvesting	€	79.178
	806 Stads- en dorpsvernieuwing	€	2.075
	810 Bouwzaken	€	401.113
	814 Vastgoedinformatie	€	8.717
	818 Grondzaken	€	-
	520 Monumentenzorg	€	109.603
Economie	300 Ambulante- en detailhandel	€	6.564
	304 Bedrijfscontacten	€	96.551
	308 Nutsbedrijven	€	19.270
Toerisme	528 Gemeentelijke evenementen	€	18.780
	530 Bevordering toerisme	€	77.608
	534 Media	€	5.083

Ruimtelijke ordening

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Er is een evenwichtige woningmarkt; een woningsector met een veelzijdig product dat goed aansluit op de verschillende leefstijlen, woonfasen en financiële mogelijkheden van de inwoners van Schoonhoven.	We voeren het RO-beleid uit zoals dat de afgelopen jaren is ingezet. Daarmee komt een bouwstroom op gang waarbij de komende jaren de volgende projecten in uitvoering komen: - Woningbouw Thiendenland II en Noordrand Zevender (circa tien kavels) door marktpartijen; - MFA in Thiendenland II; - Woningbouw op de voormalige Hooijkaaslocatie door de BON-Groep; - Woningbouw op de Bol-locatie door QuaWonen; - Opstellen van een nieuwe welstandsnota.	Woningbouw Thiendenland II en Noordrand Zevender: - planologische procedure; - voorbereiding bouwrijp maken; - uitwerken planontwerpen. MFA in Thiendenland II: - planologische procedure; - voorbereiding bouwrijp maken; - uitwerken planontwerp. Woningbouw op de voormalige Hooijkaaslocatie: - planologische procedure; - voorbereiding bouwrijp maken. Woningbouw op de Bol-locatie: - planologische procedure; - voorbereiding bouwrijp maken; - uitwerken planontwerp. Opstellen nieuwe welstandsnota: - vaststelling.
	We vervullen een ondersteunende rol voor de diverse partijen die in Schoonhoven Noord bezig zijn met de verdere ontwikkeling van de wijk. Daarbij zijn van belang: - de ontwikkeling van de Zilverstadlocatie door QuaWonen; - Onderzoek van de revitalisering van het winkelcentrum door QuaWonen; - Nieuwbouw van Sola Gratia door Woonzorg Nederland/Zorgpartners Midden Holland; - Nieuwbouw van een moskee door het moskeebestuur.	Ontwikkeling Zilverstadlocatie: - planologische procedure; - uitwerken planontwerp. Onderzoek revitalisering winkelcentrum: - project is nog niet gestart. Nieuwbouw Sola Gratia: - planologische procedure; - uitwerken planontwerp. Nieuwbouw moskee: - planologische procedure; - uitwerken planontwerp.
	Met de woningcorporatie QuaWonen maken we (meerjarige) prestatieafspraken over huisvesting van starters, jongeren, senioren en vluchtelingen.	Tussentijdse evaluatie prestatieafspraken.

	Voorbereiding/uitvoering van beleid.	- Evaluatie Regionale Huisvestingsverordening; - Vaststelling archeologiebeleid; - We voeren het vastgestelde woningbouw- en huisvestingsbeleid uit en brengen de belangen onder de aandacht van relevante actoren (Rijk, provincie, ISMH, K5).
2. Bestemmingsplannen zijn conform de (nieuwe) Wet op de ruimtelijke ordening uiterlijk 1 juli 2013 actueel: niet ouder dan tien jaar.	We stellen nieuwe bestemmingsplannen op voor de aflopende bestemmingsplannen en voor het realiseren van (woningbouw)projecten.	In procedure/vaststelling zijn: - Zevender - Thiendenland II; - Hooijkaas; - Uitbreiding begraafplaats; - Bol-locatie. In voorbereiding zijn: - Herziening Binnenstad; - Woonwijk Oost; - Sola Gratia.
3. De monumentale binnenstad blijft behouden.	Op basis van het monumentenbeleid wijzen we gemeentelijke monumenten aan.	Aanwijzing van voormalige zilverwerkplaatsen tot gemeentelijk monument.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	**Rekening**	**Begroting**				
ruimtelijke ordening	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	766	247	129	121	129	121
Indirecte, doorbelaste kosten	1.205	1.188	1.185	1.185	1.185	1.185
totaal lasten	**1.971**	**1.435**	**1.314**	**1.306**	**1.314**	**1.306**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	597	344	349	583	583	583
totaal baten	**597**	**344**	**349**	**583**	**583**	**583**
saldo lasten en baten	**1.374**	**1.091**	**965**	**723**	**731**	**723**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 - begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€	-53.000	In 2010 zijn eenmalige middelen opgenomen voor de advisering en werk ten behoeve van Hooijkaas en de nieuwe Welstandsnota. In 2011 zijn deze middelen niet meer opgenomen hetgeen in een voordeel resulteert.
€	-51.000	De toevoeging aan de voorziening Bestemmingsplannen daalt in 2011 ten opzichte van 2010, waardoor een voordeel ontstaat.
€	-23.000	In 2010 zijn eenmalige middelen opgenomen voor de inventarisatie van gemeentelijke monumenten. Hiervoor is ook een bijdrage uit de reserve Stedelijke Vernieuwing geraamd. In 2011 zijn deze middelen niet meer opgenomen hetgeen in de exploitatie in een voordeel resulteert.
€	8.000	In 2011 zijn eenmalige middelen opgenomen voor het maken van meerjarige prestatieafspraken met QuaWonen. In 2013 is hiervoor wederom budget opgenomen.

Economie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Schoonhoven is een interessante vestigingsplaats voor midden- en kleinbedrijf.	We intensiveren de promotie en acquisitie van Schoonhoven als vestigingsplaats.	We geven plaatselijk en regionaal bekendheid aan de mogelijkheden voor bedrijfsvestiging in Zevender.
	We ontwikkelen een nieuw bedrijventerrein in Zevender.	We geven samen met betrokken marktpartijen in 2010 de uitgifte van de 1e fase vorm (nadat het bestemmingsplan onherroepelijk is geworden)
	We revitaliseren het bedrijventerrein in Noord.	We maken een inventarisatie van en stellen een ruimtelijk kader op voor verbreding van (bedrijfsmatige) functies.
	We organiseren via de bedrijfscontactfunctionaris kontakten met de diverse platforms waarin ondernemers zijn samengebracht om als aanspreekpunt te fungeren voor vraag en antwoord. Zo willen wij de dienstverlening richting ondernemers verbeteren.	We onderhouden contacten met de Winkeliersvereniging Schoonhoven, Ondernemers Kring Schoonhoven en kamer van Koophandel; We onderhouden contacten in de regio via de K5 en ISMH; We voeren bedrijfsbezoeken uit.
2. Inwoners worden gestimuleerd en gefaciliteerd om in een kleinschalige opzet een bedrijf te starten.	We zetten de gelden in die we hebben ontvangen voor de verplaatsing van Hasco en de daarmee gepaard gaande verdwijning van arbeidsplaatsen.	We werken een regeling uit ter stimulering van kleinschalige bedrijvigheid.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	**Rekening**	**Begroting**				
economie	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	51	57	58	58	58	58
Indirecte, doorbelaste kosten	87	99	103	103	103	103
totaal lasten	**138**	**156**	**161**	**161**	**161**	**161**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	38	38	39	39	39	39
totaal baten	**38**	**38**	**39**	**39**	**39**	**39**
saldo lasten en baten	**100**	**118**	**122**	**122**	**122**	**122**

Toerisme

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**Actiepunten:**
1. Door een aantrekkelijke recreatieve omgeving groeit de sociaal-economische positie van de toeristisch-recreatieve sector.	Via samenwerking tussen de betrokken actoren zoals Citymanagement en de V.V.V. wordt Schoonhoven gepromoot, worden evenementen met een Schoonhovens karakter georganiseerd en worden meer bezoekers aangetrokken tot de stad Schoonhoven.	We verlenen waar mogelijk ondersteuning en brengen samenwerking tot stand.
	In Krimpenerwaard-verband is een Uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme gemaakt. Dit voeren we gezamenlijk met de 5 K-gemeenten uit.	
	We versterken het beeld van Schoonhoven als Zilverstad via een Zilverplatform waarin alle “zilverpartners” zijn vertegenwoordigd.	We verlenen waar mogelijk ondersteuning.
	We realiseren via een openbaar toilet op de locatie Buiten de Veerpoort een extra voorziening voor (onder andere) toeristen.	We leveren deze voorziening op in het 1e kwartaal van 2011.
	We bezien met het provinciaal bestuur of de inrichting van een TOP-locatie (Toeristisch Overstap Punt) mogelijk is.	We richten een TOP in na onderzocht te hebben waar en op welke wijze dit het best geplaatst kan worden.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	**Rekening**	**Begroting**				
toerisme	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	59	62	65	67	67	67
Indirecte, doorbelaste kosten	46	37	36	36	36	36
totaal lasten	**105**	**99**	**101**	**103**	**103**	**103**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	0	0	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
saldo lasten en baten	**105**	**99**	**101**	**103**	**103**	**103**

Inzet van en toevoeging aan reserves

Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
inzet van reserves	**29**	**23**	**0**	**0**	**0**	**0**
Monumentenzorg	2	23	0	0	0	0
Vlaggenmasten	10	0	0	0	0	0
Citymanagement	17	0	0	0	0	0
toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
n.v.t.	0	0	0	0	0	0

Programma Schoon en groen

Schoon en groen handelt over de leefbaarheid van de stad. De gemeente heeft hierin een grote verantwoordelijkheid vanwege de vastgestelde taken omtrent onder andere huisvuilverwijdering en het onderhoud van openbaar groen. Toch kan de gemeente het niet alleen. Participatie van burgers is een belangrijk aspect in het leefbaar houden van de stad en participatie wordt derhalve georganiseerd via de wijk- en buurtverenigingen en inspraak wordt zeer op prijs gesteld.

Specifiek voor het vervangen van slechte rioolstrengen geldt dat de nieuwe uitvoeringswijze – een nieuw riool wordt niet meer onderheid – wordt voortgezet. Dit is mogelijk door het gebruik van andere materialen. De nieuwe uitvoeringswijze is kostenbesparend, wat rechtstreeks invloed heeft op de hoogte van het rioolrecht.

Dit programma is onderverdeeld in de volgende subprogramma´s:

Subprogramma´s:	Producten en saldi per product:		
Straat- en huisvuil	706 Huisvuildienst	€	-96.000
	708 Afvalverwijdering	€	165.670
Milieu	710 Rioleringen	€	-198.012
	712 Milieu	€	393.734
	702 Plaagdierenbestrijding	€	2.001
Wijk- en buurtbeheer	714 Algemene begraafplaats	€	54.486
	522 Openbaar groen	€	576.274
	532 Speelplaatsen	€	59.906
	801 Wijk- en buurtbeheer	€	31.540
	527 Volkstuinen	€	12.960

Straat- en huisvuil

Wat willen wij bereiken?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Een schone leefomgeving voor de inwoners van Schoonhoven.	We zorgen voor een goede en adequate inzameling van huisvuil en het terugdringen van zwerfvuil.	Doorontwikkelen van de inzamelmethodieken.
	We bestrijden het zwerfvuil.	
	We dringen het aantal illegale vuilstortingen terug.	Controle van dumpplekken en handhaving via de GOA.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Schoon en groen *Straat- en huisvuil*	Rekening 2009	Begroting 2010	2011	2012	2013	2014
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	1.132	1.073	1.093	1.093	1.093	1.093
Indirecte, doorbelaste kosten	248	241	238	238	238	238
totaal lasten	**1.380**	**1.314**	**1.331**	**1.331**	**1.331**	**1.331**
Baten						
nieuw beleid	0	0				
bestaand beleid	1.318	1.277	1.261	1.261	1.261	1.261
totaal baten	**1.318**	**1.277**	**1.261**	**1.261**	**1.261**	**1.261**
saldo lasten en baten	**62**	**37**	**70**	**70**	**70**	**70**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Baten nieuw beleid:

€ 22.000	Op basis van beleid omtrent de 100% kostendekkendheid van de tarieven voor afvalstoffenheffing moet de opbrengst neerwaarts worden bijgesteld. Dit resulteert in een tariefsverlaging van 1,88%.

Milieu

Wat willen wij bereiken?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. De veiligheid van de inwoners en kwaliteit van het milieu is gewaarborgd in het geval van een milieucalamiteit.	We hebben een goed functionerend vergunning- en handhavingstelsel op grond van de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming. Hierdoor worden gevaarlijke situaties zover als mogelijk voorkomen.	
2. De gezondheid van inwoners en kwaliteit van milieu is gewaarborgd op het gebied van hygiëne.	We hebben een goed functionerend rioolstelsel voor de afvoer van afval- en hemelwater.	Onderhoud vindt plaats conform het meerjaren onderhoudsplan.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)						
Schoon en groen	**Rekening**	**Begroting**				
Milieu	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	1.400	1.304	1.301	1.293	1.293	1.293
Indirecte, doorbelaste kosten	314	410	383	383	383	383
totaal lasten	**1.714**	**1.714**	**1.684**	**1.676**	**1.676**	**1.676**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	1.428	1.422	1.486	1.486	1.486	1.486
totaal baten	**1.428**	**1.422**	**1.486**	**1.486**	**1.486**	**1.486**
saldo lasten en baten	**286**	**292**	**198**	**190**	**190**	**190**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ 60.000	De kapitaallasten van investeringen in rioleringen zijn gestegen als gevolg van extra activering.
€ 20.000	De toevoeging aan de voorziening riolering stijgt met € 20.000 op basis van het vastgestelde GRP.
€ -22.000	De bijdrage aan de Milieudienst van het ISMH is afgenomen met € 22.000 als een gevolg van het vervallen van een aantal projecten/taken van de Milieudienst.

Baten nieuw beleid

€ 64.000	Op basis van het nieuwe GRP zijn de opbrengsten van de rioolheffing bijgesteld. De maatregelen in het GRP leiden tot een tariefstijging van 3%.

Wijk- en buurtbeheer

Wat willen wij bereiken?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Een kwalitatief goede woonomgeving voor de inwoners van de gemeente Schoonhoven.	We voeren het onderhoud aan het openbaar groen uit op basis van vastgestelde kwaliteitsnormen.	
	We creëren veilige en goed bereikbare speel- en ontmoetingsplaatsen op zichtlocaties, afgestemd op de behoeften van de doelgroep.	
2. Inwoners zijn bij hun wijk betrokkenheid via wijk- en buurtverenigingen.	We ondersteunen de wijk- en buurtverenigingen.	We voeren regulier overleg met de buurtverenigingen.
	We gebruiken de uitkomsten van wijkbezoeken om de doelstellingen en uitwerkingen van gemeentelijk beleid te toetsen en eventueel aan te passen.	
	We betrekken inwoners bij de planvorming en werkzaamheden in het openbaar gebied, direct of via wijk- en buurtverenigingen.	
3. Een nette algemene begraafplaats met voldoende begraafcapaciteit.	De begraafplaats wordt uitgebreid.	We onderzoeken de mogelijkheden en consequenties inzake de beoogde uitbreiding.
		We hebben onderzoek uitgevoerd naar de tarievenstructuur van de grafrechten. In 2010 is een voorstel behandeld om met ingang van 2011 een gewijzigde structuur door te voeren.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Schoon en groen	**Rekening**	**Begroting**				
Wijk- en buurtbeheer	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	488	406	405	387	387	387
Indirecte, doorbelaste kosten	471	475	469	469	469	469
totaal lasten	**959**	**881**	**874**	**856**	**856**	**856**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	392	136	138	138	138	138
totaal baten	**392**	**136**	**138**	**138**	**138**	**138**
saldo lasten en baten	**567**	**745**	**736**	**718**	**718**	**718**

Inzet van en toevoeging aan reserves

Schoon en groen	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
inzet van reserves	**0**	**17**	**17**	**0**	**0**	**0**
Leefbare buurt	0	17	17	0	0	0
toevoeging aan reserves	**245**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Bijdrage ISV Stadspark	245	0	0	0	0	0

Programma Wegen en water

Wegen en water maken mobiliteit van, naar en in Schoonhoven mogelijk. Een goede ontsluiting van de stad is in het belang van onze burgers en bedrijven, een goede ontsluiting van specifiek de binnenstad is ondermeer van belang voor de bezoekers van onze stad. Mobiliteit kan echter ook ongewenste effecten met zich meebrengen, in de binnenstad valt dan te denken aan ongewenst verkeer en een hoge parkeerdruk. Om de leefbaarheid in Schoonhoven te vergroten dienen er maatregelen te worden getroffen om de mobiliteit te garanderen en de ongewenste effecten tegen te gaan.
Wegen en water betekent ook noodzakelijk onderhoud om mobiliteit te kunnen garanderen. Dit programma gaat met name in op het beleid omtrent mobiliteit, de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen gaat in op het onderhoud.

Dit programma is onderverdeeld in de volgende subprogramma´s:

Subprogramma´s: Producten en saldi per product:

Wegen

202	Wegen	€	1.037.569
204	Straatverlichting	€	276.687
206	Gladheidsbestrijding	€	28.928
208	Verkeer	€	107.756
220	Afrasteringen	€	7.788
012	Huisnummering / straatnaamgeving	€	14.408

Water

212	Havens	€	73.915
218	Waterkering / afwatering	€	189.893

Wegen

Wat willen wij bereiken?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Een leefbare binnenstad door vermindering van de verkeer- en parkeerdruk.	We leggen buiten het centrum parkeervoorzieningen aan, rekening houdend met een goede regulering en parkeerrouting via de ringweg.	Realiseren van langparkeerplaatsen naast de Dika. Huidige parkeerplaatsen naast het veer “blauwe zone” maken.
	We nemen maatregelen op basis van de evaluatie van de verkeerscirculatie in de binnenstad om de situatie te verbeteren.	Verbeteren fietsparkeren, aanpassen bewegwijzering en Proveniersstraat uitsluitend bestemmingsverkeer.
2. De straten en wegen zijn verkeersveilig.	We passen maatregelen toe in het kader van Duurzaam Veilig om de veiligheid te waarborgen en/of te verhogen.	Bij herinrichtingen de maatregelen uitvoeren.
	We behouden een kwalitatief goed wegenstelsel.	Onderhoud conform meerjarenplanning.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Wegen en water	**Rekening**	**Begroting**				
Wegen	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	1.146	1.948	1.075	1.260	1.260	1.260
Indirecte, doorbelaste kosten	395	401	398	398	398	398
totaal lasten	**1.541**	**2.349**	**1.473**	**1.658**	**1.658**	**1.658**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	38	0	0	0	0	0
totaal baten	**38**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
saldo lasten en baten	**1.503**	**2.349**	**1.473**	**1.658**	**1.658**	**1.658**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ -873.000	In 2010 zijn incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor investeringen. Het betreft; € 585.000 voor renovatie van het Doelenplein, € 188.000 voor de realisatie van parkeerplaatsen bij de Dika en € 100.000 voor een openbaar toilet op het terrein Buiten de Veerpoort. In 2011 zijn deze budgetten van de begroting afgevoerd, hetgeen het verschil veroorzaakt.

Water

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. De gemeentelijke havens en watergangen bieden goede aan- en afmeerfaciliteiten en zijn veilig in gebruik.	We behouden de aanwezige kades. Hiervoor voeren we onderhoud en vervanging uit op basis van het meerjaren onderhoudsplan.	Het uitgevoerde onderzoek naar de renovatie van de kademuren Oude Haven krijgt een vervolg.
	Zo mogelijk breiden we de faciliteiten uit ten behoeve van schepen die gebruik maken van de aanlegmogelijkheden.	
	Watergangen worden onderhouden op basis van het Baggerplan.	In samenspraak met de Hoogheemraadschappen vooralsnog de watergangen in de wijk Oost.
2. Kunstwerken functioneren goed en zijn veilig in gebruik.	We behouden een goed stelsel van bruggen, duikers en beschoeiingen. Hiervoor voeren we onderhoud en vervanging uit op basis van het meerjaren onderhoudsplan.	

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Wegen en water	**Rekening**	**Begroting**				
Water	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	197	224	197	196	196	196
Indirecte, doorbelaste kosten	91	108	116	116	116	116
totaal lasten	**288**	**332**	**313**	**312**	**312**	**312**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	40	48	49	49	49	49
totaal baten	**40**	**48**	**49**	**49**	**49**	**49**
saldo lasten en baten	**248**	**284**	**264**	**263**	**263**	**263**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ -33.000	In 2010 zijn middelen beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de renovatie van de kademuren Oude Haven. In 2011 is dit bedrag van de begroting afgevoerd, waardoor het verschil ontstaat.

Inzet van en toevoeging aan reserves

Wegen en water	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
inzet van reserves	**95**	**618**	**0**	**0**	**0**	**0**
Doelenplein	53	585				
Kademuren Oude Haven	42	33				
Parkeerterrein Dika	0	188				
Openbaar toilet	0	100				
toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
n.v.t.	0	0				

Programma Lokaal sociaal beleid en accommodaties

Lokaal sociaal beleid, kunst en cultuur en het in stand houden van accommodaties bevordert een leefbaar en sociaal Schoonhoven. Waar de gemeente een rol heeft in beleidsmatige en uitvoerende zin – bijvoorbeeld het beleid omtrent en de inrichting van de openbare ruimte – treedt zij actief in gesprek met burgers. Waar de gemeente geen primaire rol vervult ondersteunt zij organisaties die wel die primaire rol hebben. Veelal is deze ondersteuning financieel van aard.

Het programma is onderverdeeld in de volgende subprogramma´s:

Subprogramma´s:	Producten en saldi per product:			
Welzijn	500	Welzijn algemeen	€	162.637
	506	Bevordering sport	€	36.065
	626	Ontwikkelingssamenwerking	€	7.671
	630	Jeugd	€	145.359
Kunst en cultuur	502	Bibliotheek	€	239.487
	514	Bevordering kunst	€	68.854
	518	Oudheidkunde / musea	€	129.255
	519	Carillon	€	18.228
Accommodaties	508	Binnensportaccommodaties	€	201.920
	510	Buitensportaccommodaties	€	89.258
	512	Zwembad	€	256.766
	637	Gebouw Jan Kortland	€	19.087
	913	Eigendommen niet voor de publieke dienst bestemd	€	313.822
Integratie	622	Integratie	€	43.603
	629	Inburgering	€	80.913

Welzijn

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Elk kind is in staat om zich naar zijn vermogens te ontwikkelen. Om die ontwikkeling mogelijk te maken zijn belemmeringen en bedreigingen weggenomen.	We zetten een centrum op voor jeugd en gezin, waar in een brede zin ondersteuning wordt verleend bij de groei en ontwikkeling van kinderen. Met dit centrum verstevigen we de inzet op het preventieve jeugdzorgbeleid.	Het regionaal implementatieplan CJG Midden Holland wordt verder geïmplementeerd, met de volgende concrete actiepunten: - Realiseren van een digitaal inlooppunt voor de opvoeders - Vormgeven aan onze wettelijke taak van coördinatie van het CJG - Realiseren van een inlooppunt voor de jeugd - Realiseren van een inlooppunt voor de opvoeders - Omvormen van het jongerenwerk als volwaardig partner in het preventief jeugdbeleid.
	We laten via de website www.jonginschoonhoven.nl en het jongerenwerk de jeugd deelnemen aan de ontwikkeling van Schoonhoven tot een ook voor hun prettige woongemeente.	We betrekken de jeugd via polls en oproepen bij relevante thema's. We zetten de redactie in als klankbord voor te ontwikkelen beleid.
We betrekken de jeugd op die onderwerpen die er voor hen toe doen.	We onderzoeken de oprichting van een jeugdraad, zoals is vastgelegd in de Jeugdnota en bevestigd in het coalitieakkoord.	We onderzoeken de oprichting van een jeugdraad op haalbaarheid en gewenstheid bij en door de jeugd.
	We pakken bedreigingen in de ontwikkeling van jongeren, zoals de drugs- en alcoholproblematiek, in een vroeg stadium aan.	Zie ook actiepunten bij programma zorg.
2. Sportdeelname speelt een belangrijke rol in het brede kader van jeugd- en gezondheidsbeleid, met name voor jeugdigen en allochtonen.	We implementeren de aankomende periode de vastgestelde sportnota.	We werken met het PSS en de diverse sportverenigingen de benoemde maatschappelijke doelstellingen uit.
3. Vrijwilligersorganisaties vervullen een belangrijke rol bij de uitvoering van het welzijnsbeleid.	We ontwikkelen een makelaarsfunctie waarbij tevens het Steunpunt vrijwilligerswerk wordt ingevuld.	We regelen via de makelaarsfunctie en het Steunpunt: - informatie en advies; - aanbod stageplaatsen; - vrijwilligersvacaturebank; - bevorderen onderlinge samenwerking; - organisatie van deskundigheidsbevordering.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Lokaal sociaal beleid	**Rekening**	**Begroting**				
Welzijn	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	211	309	180	170	150	150
Indirecte, doorbelaste kosten	119	130	179	179	179	179
totaal lasten	**330**	**439**	**359**	**349**	**329**	**329**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	7	8	8	8	8	8
totaal baten	**7**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**
saldo lasten en baten	**323**	**431**	**351**	**341**	**321**	**321**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ -100.000	In 2010 is een eenmalig budget beschikbaar gesteld voor de realisatie van een trapveld naast sporthal De Meent. Dit is in 2011 van de begroting afgevoerd.
€ -20.000	Als onderdeel van de bezuinigingstaakstellingen is in 2011 € 20.000 ingeboekt op het accommodatiebeheer. Dit loopt meerjarig op tot € 50.000. Invulling van deze taakstelling vindt nog plaats.

Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**Actiepunten:**
1 . Uitwerking van de vastgestelde uitgangspunten van de Nota Cultuurbeleid	We geven vorm aan de actieplannen: - Kunst- en Cultuurnetwerk - incidentele subsidies culturele activiteiten - Kunst en cultuur in de openbare ruimte - Stedelijk Museum Schoonhoven - Cultuureducatie - Bibliotheek - Museum - Cultuur voor iedereen - Schatkamers en Werkplaatsen	Via de uitwerking van de nota cultuurbeleid geven wij hieraan meer structuur. Het opgerichte Kunst- en Cultuur Netwerk speelt hierbij een belangrijke rol. Door de komende jaren de beleidsuitgangspunten van de nota cultuurbeleid uit te werken wordt cultuur steeds toegankelijker. Vanuit de nota cultuurbeleid is dit een van actiepunten die met het Kunst- en Cultuur Netwerk wordt besproken.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Lokaal sociaal beleid	**Rekening**	**Begroting**				
Kunst en cultuur	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	492	468	477	476	462	462
Indirecte, doorbelaste kosten	40	40	36	36	36	36
totaal lasten	**532**	**508**	**513**	**512**	**498**	**498**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	122	57	57	57	57	57
totaal baten	**122**	**57**	**57**	**57**	**57**	**57**
saldo lasten en baten	**410**	**451**	**456**	**455**	**441**	**441**

Accommodaties

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**Actiepunten:**
1. Scholen, verenigingen en individuen beoefenen op een veilige wijze activiteiten in gemeentelijke sportaccommodaties.	We houden de kwaliteit van de diverse binnen- en buitensportaccommodaties op het huidige niveau.	Als uitvloeisel van de Nota Sportbeleid wordt de kwaliteit van alle gemeentelijke sportaccommodaties op een goed niveau gehouden.
2. Gemeentelijke accommodaties dragen bij aan de verwezenlijking van onze beleidsdoelen.	We stellen met scholen, verenigingen en overige gebruikers de roosters van de binnensportaccommodaties op.	Wordt uitgevoerd door hoofdbeheerder van de binnensportaccommodaties.
	We brengen indirecte subsidies in kaart en pakken deze aan, zodat in navolging op de Kadernota Subsidiebeleid een rechtvaardiger subsidiebeleid tot stand komt.	Door de vaststelling van de Nota Sportbeleid zijn alle kosten en ook de indirecte subsidies in kaart gebracht. Per 1-1-2011 wordt het nieuwe tarievenbeleid van kracht.

3. Renovatie sporthal De Meent	Onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de sporthal aan te passen aan de wensen van de gebruikers (scholen en verenigingen) zodanig dat de hal voldoet aan de eisen van deze tijd.	In het kader van de uitwerking van de nota Sportbeleid Gemeente Schoonhoven moet worden onderzocht wat de mogelijkheden zijn om de sporthal (ruim 30 jaar oud) te renoveren. Denk hierbij aan: - Plaatsen van scheidingswanden - Vermindering van de daglichtintreding in de zaal - Vergroting toestelberging - Aanpassing van de zaal aan de eisen/wensen arbo-wetgeving en sportbonden.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Lokaal sociaal beleid	**Rekening**	**Begroting**				
Accommodaties	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	820	843	841	779	775	765
Indirecte, doorbelaste kosten	361	325	480	480	480	480
totaal lasten	**1.181**	**1.168**	**1.321**	**1.259**	**1.255**	**1.245**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	383	434	440	440	440	440
totaal baten	**383**	**434**	**440**	**440**	**440**	**440**
saldo lasten en baten	**798**	**734**	**881**	**819**	**815**	**805**

Integratie

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten:
1. Allochtonen nemen volledig deel aan het maatschappelijk verkeer, aan de hand van het gemeentelijk inburgerings- en integratiebeleid en eigen verantwoordelijkheid.	We bieden vertegenwoordigers van de Marokkaanse gemeenschap de gelegenheid deel te nemen aan diverse fora zoals de WMO adviesraad en het Marokkaans Netwerk Schoonhoven. Ook nemen we deel aan de multidisciplinaire werkgroep Rida ten behoeve van stimulering en coördinatie van projecten rond de thema's Wonen, Zorg en Welzijn.	De oudkomers hebben een inburgeringsonderzoek gehad , met de vaststelling of scholing noodzakelijk is. Nieuwkomers worden hiervoor direct aangemeld. Het Marokkaans Netwerk beijvert een formele status en wil publieke debatten gaan organiseren rond actuele thema's zoals bijvoorbeeld de onderwijssituatie. Werkgroep Rida zet haar activiteiten voort en richt zich op voorlichting en preventie. Daarnaast stelt zij ongevere twee maal per jaar een nieuwsbrief op.
	We bieden via het migrantenspreekuur en een migrantenconsulent de mogelijkheid om alle mogelijke vragen omtrent wonen, zorg en welzijn weg te nemen.	Aan de Stichting Welzijn Ouderen Schoonhoven wordt structureel subsidie verleend om het migrantenspreekuur in stand te houden.
2. Maatschappelijke instellingen nemen eigen, directe verantwoordelijkheid voor de integratie van allochtonen.	We stimuleren initiatieven die de integratie bevorderen en maken prestatieafspraken met instellingen.	Stichting Vluchtelingenwerk, Stichting Al Moustakbal en SWOS ontplooien diverse activiteiten. Deze stichtingen ontvangen subsidie.
	We fungeren als aanspreekpunt voor deze instellingen.	We ondersteunen de betrokken instellingen en houden kennis up to date ten aanzien van integratie en sociale cohesie.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Lokaal sociaal beleid	**Rekening**	**Begroting**				
Integratie	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	107	96	85	70	70	70
Indirecte, doorbelaste kosten	119	75	58	58	58	58
totaal lasten	**226**	**171**	**143**	**128**	**128**	**128**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	27	18	18	18	18	18
totaal baten	**27**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**
saldo lasten en baten	**199**	**153**	**125**	**110**	**110**	**110**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ -10.000	De invoering van de Wet Participatiebudget moet voordelen op gaan leveren bij de uitvoering van de inburgering. Hiervoor is een stelpost opgenomen van € 10.000,- oplopend naar structureel € 20.000,-.

Inzet van en toevoeging aan reserves

Lokaal sociaal beleid	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
inzet van reserves	**23.596**	**104.261**	**4.261**	**4.261**	**4.261**	**4.261**
Barend van Hoeff-fonds	4.261	4.261	4.261	4.261	4.261	4.261
Hertaxatie gemeentelijke eigendommen	19.335	0	0	0	0	0
Aanleg trapveld Noord	0	100.000	0	0	0	0
toevoeging aan reserves	**599.322**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Opbrengst verkoop snippergroen	14.702	0	0	0	0	0

Programma Onderwijs

Dit programma is niet verder onderverdeeld in subprogramma´s.

Producten en saldi per product:

400	Openbaar basisonderwijs	€	618
404	Openbaar voortgezet onderwijs	€	-
410	Lokaal onderwijs algemeen	€	1.689.603
412	Volwasseneneducatie	€	8.500
634	Kinderopvang	€	133.137

Wat willen wij bereiken?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten
1. Elk kind is in staat om zich naar zijn vermogens te ontwikkelen. Om die ontwikkeling mogelijk te maken zijn belemmeringen en bedreigingen weggenomen.	We versterken het preventieve jeugdbeleid en de één-kind-één-plan aanpak. We dragen zorg voor een effectief schoolmaatschappelijk werk en schoolbegeleiding.	We evalueren de pilot schoolmaatschappelijk werk. Hierbij bekijken we of het onderbrengen van schoolmaatschappelijk werk bij het jeugdmaatschappelijk werk mogelijk is. We onderzoeken de opties voor een convenant Schoolbegeleiding vanaf 2011.
	We zorgen dat speciaal onderwijs bereikbaar is via het leerlingenvervoer.	We organiseren vervoer via maatwerk binnen de financiële mogelijkheden.
2. Het primair onderwijs biedt aansluiting op vervolgonderwijs en op de maatschappij.	We voeren de leerplichtwet nauwkeurig en adequaat uit, zodat iedere leerplichtige een basis krijgt om een vervolg aan te kunnen.	We voeren in nauw overleg met het ISMH de leerplichtwet en de kwalificatieplicht uit.
3. Onderwijshuisvesting voldoet aan de wettelijke eisen en is geschikt voor de diverse typen van onderwijs.	We realiseren in Thiendenland II een multifunctionele accommodatie waar onderwijs en kinderopvang worden gevestigd.	
	We onderzoeken of mogelijk inadequate huisvesting kan worden weggenomen, bijvoorbeeld via de realisatie van unilocaties.	
4. We creëren voor jonge kinderen in peuterspeelzalen en kindercentra een veilige, stimulerende omgeving met aandacht voor taalachterstand	We zetten middelen die we mogelijk gaan ontvangen voor Onderwijs Achterstandenbeleid in voor de diverse instrumenten binnen dit kader.	We maken afspraken met belangengroepen om een goed aanbod te realiseren. We ontwikkelen beleid voor een dekkend aanbod voorschoolse educatie.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

onderwijs ***onderwijs***	**Rekening** **2009**	**Begroting** **2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	9.515	8.036	8.206	8.214	8.168	8.099
Indirecte, doorbelaste kosten	38	153	136	136	136	136
totaal lasten	**9.553**	**8.189**	**8.342**	**8.350**	**8.304**	**8.235**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	8.164	6.462	6.507	6.507	6.507	6.507
totaal baten	**8.164**	**6.462**	**6.507**	**6.507**	**6.507**	**6.507**
saldo lasten en baten	**1.389**	**1.727**	**1.835**	**1.843**	**1.797**	**1.728**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€	100.000	De diverse investeringen op onderwijskundig gebied conform de investeringsplanning veroorzaken een stijging van de kapitaallasten.
€	67.000	De stelpost kapitaallasten voor de MFA in Thiendenland II neemt zoals meerjarig geraamd toe.
€	20.000	De kosten van de GR-K5 op het onderdeel Onderwijs nemen toe. Als gevolg hiervan stijgt de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling.
€	12.000	De toevoeging aan de voorziening onderhoud gebouwen stijgt doordat zonwering en inbraakalarm aan de onderhoudsplannen is toegevoegd.
€	10.000	De raming van de subsidie aan peutspeelwerk is verplaatst van het Programma lokaal sociaal beleid naar Onderwijs. Per saldo ontstaat hierdoor geen toename.
€	-38.000	Als gevolg van genomen tegenmaatregelen is de premie voor de brandverzekering omlaag gebracht.
€	-46.000	In 2010 is een eenmalig bedrag opgenomen voor een investering in de huisvesting. Dit bedrag valt derhalve vrij in 2011.
€	-51.000	2010 is het laatste jaar van enkele projecten zoals Schakelklassen en schoolmaatschappelijk werk. Dit bedrag valt derhalve vrij in 2011.

Inzet van en toevoeging aan reserves

Onderwijs	Rekening 2009	Begroting 2010	2011	2012	2013	2014
inzet van reserves	**0**	**46.000**	**0**	**0**	**0**	**0**
Onderwijskundige vernieuwingen	0	46.000	0	0	0	0
toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
n.v.t.	0	0	0	0	0	0

Programma Werk, inkomen en zorg

Dit programma is onderverdeeld in de volgende subprogramma´s:

Subprogramma´s:	Producten en saldi per product:		
Werk	600 Wet werk en bijstand	€	597.856
	612 Werkgelegenheid	€	24.242
Inkomen	602 Minimabeleid	€	217.047
Zorg	700 Volksgezondheid	€	352.840

Werk

Wat willen wij bereiken?

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten
1. Afhankelijkheid van een uitkering is beperkt doordat uitkeringsgerechtigden worden terug geleid naar de arbeidsmarkt.	We voeren vanuit de maatwerk gedachte met alle uitkeringsgerechtigden een intake gesprek. Dit gesprek vormt de basis voor een individueel niet vrijblijvend in te zetten traject. Door middel van monitoring volgen we de uitkeringsgerechtigde.	We bieden met ondersteuning van de participatieladder en financiering vanuit het participatiebudget een uitkeringsgerechtigde een traject aan op zijn niveau.
	We betrekken het bedrijfsleven bij het zoeken naar werkervaringsplaatsen om de uitstroom te bevorderen. Hierbij maken we gebruik van het middel loonkostensubsidie. Als een uitkeringsgerechtigde is uitgestroomd bieden we nazorg.	We benaderen maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven actief met als doel te kijken of gezamenlijk een werkervaringsplaats of uitstroom van een uitkeringsgerechtigde is te realiseren. We ondersteunen kleine werkgevers bij de begeleiding van de werknemer die via een loonkostensubsidie bij hem aan de slag is gegaan.
	We stimuleren degenen die langere tijd of blijvend op een uitkering zijn aangewezen, om maatschappelijk actief te zijn.	We zetten via het project De Waarden Schoon activiteiten op om uitkeringsgerechtigden met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt hier weer bij te betrekken. Dit project gaan we

		evalueren waarna we de uitkomsten gebruiken om voor de doelgroep nieuwe activiteiten te ontplooien.
		We ontwikkelen binnen het project De Waarden Schoon met financiële ondersteuning van ESF-subsidies activiteiten voor de groep 55+.
		We bieden jongeren die onder de WIJ vallen direct een werk/leeraanbod aan.
	We bieden inwoners met een Wsw-indicatie een baan aan binnen de mogelijkheden die Promen biedt.	We zoeken naar praktische oplossingen om zoveel mogelijk geïndiceerden een passende baan aan te bieden, rekening houdend met de landelijke ontwikkelingen dat de Wsw onder (financiële) druk komt te staan.
2. We maken optimaal gebruik van de mogelijkheden die de Wet Participatiebudget biedt.	We stemmen de drie onderdelen (Werkdeel WWB, educatie en inburgering) zodanig op elkaar af dat we onderlinge uitwisseling mogelijk maken.	We zorgen dat er één regisseur komt voor de drie genoemde onderdelen binnen de Wet Participatiebudget.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Werk, inkomen en zorg	**Rekening**	**Begroting**				
Werk	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	4.677	4.547	4.594	4.594	4.594	4.594
Indirecte, doorbelaste kosten	0	0	0	0	0	0
totaal lasten	**4.677**	**4.547**	**4.594**	**4.594**	**4.594**	**4.594**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	4.117	3.942	3.972	3.972	3.972	3.972
totaal baten	**4.117**	**3.942**	**3.972**	**3.972**	**3.972**	**3.972**
saldo lasten en baten	**560**	**605**	**622**	**622**	**622**	**622**

Inkomen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten
1. Inwoners kunnen voorzien in de algemene bestaanskosten.	We verstrekken gerechtigden een uitkering om te voorzien in de algemene bestaanskosten.	Binnen acht weken na ontvangst van een aanvraag is een besluit genomen op het verzoek tot uitkering.
2. Stille armoede en sociale uitsluiting wordt voorkomen.	We leiden inwoners met een laag inkomen naar een financieel en maatschappelijk verbeterde stabiele situatie.	We geven met maatschappelijke organisaties proactief voorlichting via de kanalen die ons ter beschikking staan.
	We handelen aanvragen om inkomensondersteuning vlot en zorgvuldig af.	We handelen via het Snelloket aanvragen in het kader van het minimabeleid binnen negen werkdagen af.
	We verstrekken zodanige informatie over inkomensondersteuning dat iedere inwoner op de hoogte kan zijn van het aanbod aan voorzieningen.	We verstrekken aan iedere uitkeringsgerechtigde een informatiemap, waarin alle mogelijkheden van het minimabeleid zijn opgenomen. Deze informatie is ook beschikbaar via de website van de K5-gemeenten.
	We evalueren het minimabeleid.	We gebruiken de evaluatie om tot een effectieve inzet van de aanwezige financiële middelen te komen.
	We ontwikkelen de mogelijkheden van de wet schuldhulpverlening, zodat inwoners hiervan gebruik kunnen maken.	We stellen binnen het wettelijk kader een uitvoeringsplan op.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Werk, inkomen en zorg	Rekening	Begroting				
Inkomen	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	374	288	258	253	253	253
Indirecte, doorbelaste kosten	0	0	0	0	0	0
totaal lasten	**374**	**288**	**258**	**253**	**253**	**253**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	140	41	41	41	41	41
totaal baten	**140**	**41**	**41**	**41**	**41**	**41**
saldo lasten en baten	**234**	**247**	**217**	**212**	**212**	**212**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ -21.000	Het budget voor de p.c.-regeling in het kader van het minimabeleid is teruggebracht van het initiële startbudget van € 36.000,- naar het structurele budget van € 15.000,-.
€ -10.000	Budgetten voor regelingen in het kader van minimabeleid zijn bijgesteld naar verbruik, warmee een verlaging optreedt van € 10.000,-.

Zorg

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten
1. Inwoners van Schoonhoven hebben optimale kansen op een gezond bestaan.	We pakken drank- en drugsmisbruik aan, waarbij we de doelgroep jongeren van 12-23 jaar als hoogste prioriteit aanwijzen.	We hebben op basis van het vastgestelde beleidsplan een keuzepakket met activiteiten vastgesteld. Hieruit wordt ieder jaar een keuze gemaakt, dat vervolgens wordt vastgelegd in een uitvoeringsjaarplan. Het plan voor 2011 moet nog worden vastgesteld.
	We voeren samen met partners als de VierstroomZorgring en de GGD de jeugdgezondheidszorg uit.	We hebben met de uitvoerende organisaties kwaliteitsafspraken gemaakt over de informatievoorziening, tijdigheid en zorgvuldigheid.

2. De dienstverlening van de gezondheidsdiensten wordt uitgebreid.	We realiseren een woon/zorg/welzijnskruispunt op de locatie Oranjeplaats. De vier hoofdfuncties van het kruispunt zijn: - Een welzijnscluster; - Een inlooppunt Centrum voor Jeugd en Gezin; - Een gezondheidscentrum; - Een woonfunctie in zowel de huur- als koopsector.	We hebben met de woningbouwvereniging inmiddels een huurovereenkomst afgesloten. Er wordt gewerkt aan een gebruikersovereenkomst tussen gemeente en toekomstige gebruikers.
	Het inlooppunt Centrum voor Jeugd en Gezin herbergt het maatschappelijk werk en het consultatiebureau.	We ondertekenen met Kwadraad (maatschappelijke dienstverlening) en de Publieke Zorg Jeugd (consultatiebureau) gebruikersovereenkomsten, waarna we het inlooppunt met betrokken partijen openen.
	Het gezondheidscentrum vervult een rol in de realisering van onder andere een huisartsenpost, een apotheek en een ziekenhuisbuitenpoli.	We zijn met huisartsen en het Groene Hart Ziekenhuis in overleg over de realisering van een huisartsenpost en een ziekenhuisbuitenpoli.
	We onderzoeken met externe partijen, waaronder het ziekenhuis in Gouda, of er mogelijkheden zijn om de zorgactiviteiten uit te breiden.	We zijn met het Groene Hart Ziekenhuis in overleg over een eventuele uitbreiding van de zorgactiviteiten

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Werk, inkomen en zorg	**Rekening**	**Begroting**				
Zorg	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	462	555	601	601	601	601
Indirecte, doorbelaste kosten	17	17	17	17	17	17
totaal lasten	**479**	**572**	**618**	**618**	**618**	**618**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	180	244	265	265	265	265
totaal baten	**180**	**244**	**265**	**265**	**265**	**265**
saldo lasten en baten	**299**	**328**	**353**	**353**	**353**	**353**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€	20.000	Uitgaven voor het uitvoeren van taken in het kader van het centrum voor Jeugd en Gezin nemen toe. Deze uitgaven worden gedekt door een hogere bijdrage Brede Doeluitkering van het Rijk.
€	12.000	Met de realisatie van de Oranjeplaats ontstaan huisvestingslasten voor het Centrum voor jeugd en gezin. Deze lasten stijgen conform de begroting 2010-2013 meerjarig naar gelang de realisatie en ingebruikname.

Baten bestaand beleid:

€	20.000	Van het Rijk wordt een hogere bijdrage Brede Doeluitkering Centrum voor Jeugd en Gezin ontvangen.

Programma maatschappelijke ondersteuning

Subprogramma:	Producten en saldi per product:		
Individuele voorzieningen	624 Maatschappelijke ondersteuning	€	948.752
	620 Gehandicapten	€	817.230
Collectieve voorzieningen	618 Ouderen	€	235.940
	616 Maatschappelijk werk	€	209.528

Individuele voorzieningen

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten
1. Inwoners zijn zelfredzaam en zelfstandig.	We hebben via het compensatiebeginsel in de Wet Maatschappelijke ondersteuning de verplichting om beperkingen die iemand ervaart bij het voeren van een huishouden, bij het ontmoeten of bezoeken van mensen of in het verkeer te compenseren. We kijken samen met de cliënt welke voorzieningen en hulpmiddelen nodig zijn om hindernissen weg te nemen.	- We verstrekken individuele voorzieningen; - We bouwen levensloopbestendige woningen; - We creëren algemeen toegankelijke voorzieningen.
2. Inwoners worden ondersteund met één of meerdere oplossingen die passend zijn bij het individu.	We introduceren bij de WMO de beoogde nieuwe manier van werken, de zogenaamde kanteling. Hierbij creëren we algemene voorzieningen en optimaliseren we het huidige aanbod van individuele voorzieningen	- We stellen een nieuwe verordening op; - We scholen medewerkers in de nieuwe manier van werken; - We communiceren actief met burgers, WMO-adviesraad en organisaties over de kanteling.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Maatschappelijke ondersteuning	**Rekening**	**Begroting**				
Individuele voorzieningen	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	1.412	1.527	1.560	1.560	1.505	1.505
Indirecte, doorbelaste kosten	364	371	332	332	332	332
totaal lasten	**1.776**	**1.898**	**1.892**	**1.892**	**1.837**	**1.837**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	117	124	126	126	126	126
totaal baten	**117**	**124**	**126**	**126**	**126**	**126**
saldo lasten en baten	**1.659**	**1.774**	**1.766**	**1.766**	**1.711**	**1.711**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€	11.000	Met ingang van 2011 wordt ruimte gehuurd op de Oranjeplaats voor huisvesting van WMO-diensten.
€	-55.000	Met ingang van 2010 is een bedrag van € 55.000 beschikbaar voor (de ontwikkeling van) maatschappelijke stages. Dit bedrag is voor drie jaar beschikbaar gesteld, vanaf 2013 vervalt dit budget.

Collectieve voorzieningen

Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we daarvoor doen?**	**Actiepunten**
1. De ondersteunende begeleiding is voor iedereen toegankelijk.	We bieden inwoners eenvoudige toegang tot gespecialiseerde instellingen als het SWOS, algemeen maatschappelijk werk en Reakt.	- We creëren maatschappelijk werk voor jeugd; - We geven praktische thuishulp verder vorm; - We breiden de huiskamerfunctie van Reakt verder uit.
2. Ouderen zijn goed gehuisvest en hierdoor zelfstandig en zelfredzaam.	We geven uitvoering aan het Pact van Savelberg ten behoeve van goede huisvesting en dienstverlening aan ouderen.	
	We bieden doelgerichte preventieprogramma's aan om curatieve zorg te beperken.	

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Maatschappelijke ondersteuning	**Rekening**	**Begroting**				
Collectieve voorzieningen	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	283	376	445	445	445	445
Indirecte, doorbelaste kosten	66	62	55	55	55	55
totaal lasten	**349**	**438**	**500**	**500**	**500**	**500**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	14	14	55	55	55	55
totaal baten	**14**	**14**	**55**	**55**	**55**	**55**
saldo lasten en baten	**335**	**424**	**445**	**445**	**445**	**445**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ 63.000	Met ingang van 2011 wordt ruimte gehuurd op de Oranjeplaats voor diensten op het gebied van ouderenzorg.

Baten bestaand beleid:

€ 41.000	Met ingang van 2011 is een extra huuropbrengst geraamd voor het dienstencentrum aan het Doelenplein dat vrij komt na ingebruikname van de ruimte bij de Oranjeplaats.

Inzet van en toevoeging aan reserves

Maatschappelijke ondersteuning	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
inzet van reserves	**16**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Ontwikkeling vrijwilligersbeleid	16	0	0	0	0	0
toevoeging aan reserves	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
n.v.t.	0	0	0	0	0	0

Financiering en algemene dekkingsmiddelen

De gemeente Schoonhoven legt zichzelf de voorwaarde op een structureel sluitende begroting te presenteren. Dat de begroting structureel sluitend is, is ook een eis van de provincie in haar rol als financieel toezichthouder.

De komende jaren wordt de gemeente geconfronteerd met de gevolgen van forse rijksbezuinigingen. Deze gevolgen nopen tot bezuinigingen op de gemeentelijke begroting. Hiervoor zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd:

- We zonderen geen enkele post op voorhand uit van bezuinigingen;
- We verwachten van gemeenschappelijke regelingen en andere organisaties en instellingen die delen van beleid uitvoeren een evenredig aandeel in de te realiseren bezuinigingsdoelstelling;
- We leggen een zo breed mogelijk pakket aan bezuinigingsvoorstellen voor, waaruit een zo breed mogelijk gedragen keuze gemaakt kan worden.

Producten en saldi per product:

902	Geldleningen en treasury	€	-571.206
903	Plaatselijke belastingen	€	-1.580.409
906	Algemene uitgaven en inkomsten	€	52.659
907	Uitkeringen gemeentefonds	€	-12.036.215
992	Begrotings/-rekeningsaldo	€	0
214	Gemeenteveer	€	18.996
216	Veerrecht	€	-97.139
909	Saldi kostenverzameling- en verdeling	€	-12.316

Wat willen we bereiken?	Wat gaan we daarvoor doen?	Actiepunten
1. De financiële situatie van de gemeente Schoonhoven is transparant.	We leveren via de begroting, bestuursrapportages en jaarrekening inzicht in de financiële situatie.	
2. De meerjarenbegroting is constant sluitend.	We bieden jaarlijks een begroting aan, gestoeld op een gedegen financieel beleid.	Via verschillende werkgroepen worden voorstellen uitgewerkt om tot een bezuiniging te komen die: - een sluitende meerjarenbegroting oplevert; - een redelijk voorzieningenniveau handhaaft; - een breed draagvlak kent, ondanks de pijnlijke keuzes die het inhoudt.

Wat mag het kosten?

(bedragen x € 1.000)

Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Directe kosten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	119	166	179	185	189	186
Indirecte, doorbelaste kosten	75	162	-1	-208	-381	-397
totaal lasten	**194**	**328**	**178**	**-23**	**-192**	**-211**
Baten						
nieuw beleid	0	0	0	0	0	0
bestaand beleid	14.662	14.631	14.404	14.092	13.926	13.717
totaal baten	**14.662**	**14.631**	**14.404**	**14.092**	**13.926**	**13.717**
saldo lasten en baten	**-14.468**	**-14.303**	**-14.226**	**-14.115**	**-14.118**	**-13.928**

Toelichting op de afwijking begroting 2010 – begroting 2011

Lasten bestaand beleid:

€ 12.000	Als gevolg van tussentijdse uitnamen is het budget voor Onvoorzien op het moment van opstellen van de begroting voor 2011 € 12.000 hoger. Dit bedrag muteert gedurende het jaar.

Indirecte doorbelaste kosten:

€ 50.000	Naar aanleiding van besluitvorming over de handhavingsnota VROM is een budget opgenomen van € 50.000.

Baten bestaand beleid:

€ -173.000	De Algemene uitkering uit het Gemeentefonds daalt met € 173.000,- in 2011, oplopend tot € 870.000,- in 2014.
€ -131.000	De renteopbrengsten op de eigen financieringsmiddelen loopt terug doordat vanwege inzet van reserves en voorzieningen de omvang afneemt.
€ 74.000	Op basis van de eerder besloten verhoging van de onroerende zaakbelasting stijgen de inkomsten ten opzichte van 2010.

Overzicht van algemene dekkingsmiddelen

Overzicht algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lokale heffingen	**1.551**	**1.588**	**1.663**	**1.714**	**1.765**	**1.765**
onroerende zaakbelastingen	1.453	1.487	1.560	1.611	1.662	1.662
toeristenbelasting	20	20	21	21	21	21
hondenbelasting	63	65	66	66	66	66
precario	15	16	16	16	16	16
Uitkering gemeentefonds	**12.213**	**12.220**	**12.048**	**11.759**	**11.557**	**11.351**
raming algemene uitkering	12.213	12.220	12.048	11.759	11.557	11.351
inzet behoedzaamheidsreserve	0	0	0	0	0	0
Stelpost onvoorziene uitgaven	-51	-52	-53	-53	-53	-53
Saldo van de financieringsfunctie	18	-12	-234	-302	-271	-229
Overige algemene dekkingsmiddelen	670	702	571	497	482	480

De post onvoorziene uitgaven bedraagt structureel € 52.659,-. De algemene post onvoorzien vervalt gedurende het begrotingsjaar doordat deze tussentijds wordt belast ten gunste van een specifiek programma. Aan het einde van een begrotingsjaar vervalt een eventueel restant van de post onvoorzien naar het resultaat voor bestemming.
Het saldo van de financieringsfunctie is het saldo van (a) de betaalde rente (last) over de aangegane leningen en over de aangetrokken middelen in rekening-courant en (b) de ontvangen rente (baat) over de uitzettingen. De berekende rente over het eigen vermogen (bespaarde rente eigen vermogen) is ook algemeen dekkingsmiddel, maar valt onder het onderdeel Overige algemene dekkingsmiddelen.

Inzet van en toevoeging aan reserves

Financiering en algemene dekkingsmiddelen	Rekening	Begroting				
	2009	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
inzet van reserves	**643.391**	**1.584.418**	**182.879**	**162.358**	**158.936**	**155.514**
Dekking kapitaallasten Veerdienst	28.157	28.157	28.157	28.157	28.157	28.157
Dekking kapitaallasten huisvesting stadhuis	140.205	158.883	133.361	129.940	126.518	123.096
Barend van Hoeff-fonds	4.261	4.261	4.261	4.261	4.261	4.261
Opstellen integrale toekomstvisie		25.000				
Burgerzaken, aanschaf printers EGEM		12.000				
Herstel kademuren	42.397	32.603				
Openbaar toilet		100.000				
Parkeerterrein Dika		188.384				
Herinrichting Doelenplein	52.922	584.728				
Vlaggenmasten	9.924					
Citymanagement	16.851					
Huisvesting voortgezet onderwijs		46.000				
Monumentenzorg	2.325	22.675				
Trapveld De Meent		100.000				
Energiebox minimabeleid	12.596					
WMO vrijwilligersbeleid	15.818					
Fonds Leefbare buurt		17.100	17.100			
Wabo	13.480	16.520				
Storting reserve Projecten uit rekeningsaldo	134.220					
Rekeningsaldo, EGEM		114.485				
Rekeningsaldo, fitnessruimte brandweer		4.371				
Rekeningsaldo, budget Hooijkaas		39.151				
Rekeningsaldo, opstellen welstandsnota		15.000				
Rekeningsaldo, prestatieafspraken QuaWonen		5.000				
Rekeningsaldo, projectleider Oranjeplaats		12.500				
Taxatie eigendommen	19.335					
Inhuur personeel	123.000	57.600				
Invoering DMS	27.900					
toevoeging aan reserves	**953.079**	**123.141**	**105.551**	**102.842**	**100.163**	**97.518**
Toevoeging rente aan reserves	237.626	123.141	105.551	102.842	100.163	97.518
Stadspark, dekking inzet uit ISV	245.000					
MFA, onbenutte kap.lasten naar reserve	336.233					
Algemene reserve, uit reserve invoering WWB						
Huisvesting stadhuis, uit algemene reserve						
Rekeningsaldo, vorming projectenreserve	134.220					

Programmabegroting 2011

Paragrafen

Paragraaf bedrijfsvoering

A Programma´s en paragrafen / planning en control cyclus

In de programma's zijn de nieuwe beleidsdoelstellingen en activiteiten die voortkomen uit het coalitieakkoord opgenomen. Dit zijn toevoegingen aan de beleidsdoelstellingen en activiteiten die al waren opgenomen in de eerdere meerjarenbegroting 2010-1013.

De komende meerjarenbegroting staat ook in het teken van bezuinigingen als gevolg van de economische crisis. Het Rijk ziet zich genoodzaakt om vanaf 2012 doorlopend tot en met 2015 een forse korting op de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds toe te passen teneinde de overheidstekorten terug te dringen. De uiteindelijke hoogte van de korting is nog niet bekend maar duidelijk is dat de gevolgen de gemeente flink raken. Daarom zijn we in 2010 reeds gestart om bezuinigingsmogelijkheden uit te werken die vanaf 2012 het benodigde effect moeten gaan sorteren en moeten resulteren in een uiteindelijk sluitende meerjarenbegroting.

B Planning en control cyclus in GR K5 verband

Separaat wordt in deze planning en control cyclus aandacht geschonken aan de planning en control cyclus van de GR K5. Schoonhoven is op diverse beleidsterreinen erg afhankelijk van deze gemeenschappelijke regeling, maar soms blijkt dat de door de GR K5 geleverde informatie nog niet aansluit op de gevraagde informatie. Dit levert knelpunten op in de gemeentelijke planning en control cyclus.

C Personeel en Organisatie

Schoonhoven heeft drie doelstellingen geformuleerd op het terrein van personeel en organisatie. De doelstellingen hebben betrekking op:

1. Op peil houden van de gemeentelijke organisatie;
2. Het verzuimpercentage onder het gemiddelde van gemeenten met een vergelijkbare omvang te houden;
3. Het regelmatig – minimaal eens per jaar – voeren van functionerings- en beoordelingsgesprekken met medewerkers.

Het vervullen van de diverse functies op het gebied van bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening en civiele techniek blijft zeer moeilijk. Een probleem wat zowel bij grote als kleine gemeenten speelt en veroorzaakt wordt vanwege krapte op de arbeidsmarkt. Om de bedrijfsvoering op deze terreinen niet te schaden wordt ook extern ingehuurd. Zie ook verantwoording omtrent 'externe inhuur' in deze paragraaf.

De tweede doelstelling heeft betrekking op het verzuimpercentage. In 2009 bedroeg de ziekteverzuimfrequentie 1,02 en het ziekteverzuimpercentage 4,80%.
Hiermee was de frequentie lager dan in 2008, maar het percentage juist hoger dan in 2008. Dit houdt in dat er iets minder ziekmeldingen zijn geweest, maar dat het aantal ziektedagen per melding omhoog is gaan; enkele mensen zijn langdurig ziek geweest. Zwangerschappen worden niet meegeteld in dit percentage.

In onderstaande tabel is het verzuimpercentage en de verzuimfrequentie van de laatste vier jaar weergegeven.

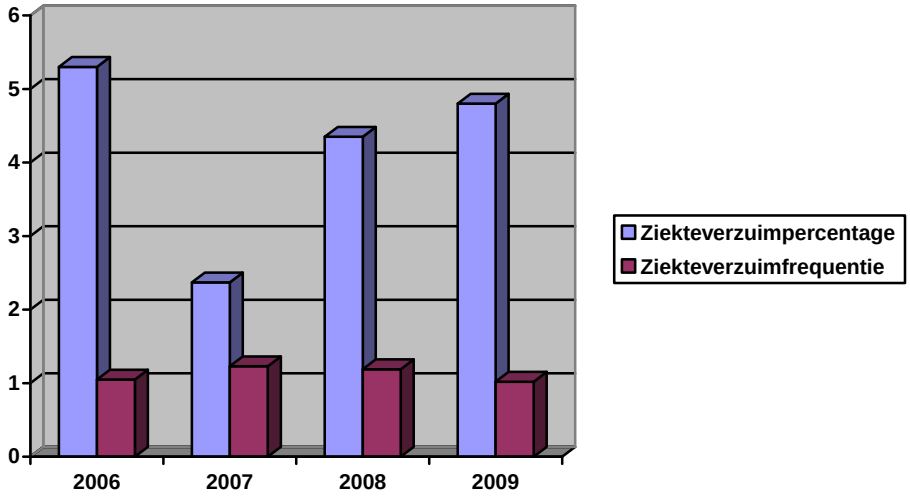

Vanaf 2008 is invulling gegeven aan het regelmatig voeren van functionerings- en beoordelingsgesprekken. Met iedere medewerker wordt jaarlijks tenminste één functioneringsgesprek en één beoordelingsgesprek gevoerd, waarbij standaard de persoonlijke ontwikkeling van de medewerker aan de orde is gekomen en de medewerker gevraagd is naar wensen op het gebied van opleiding.

Via de kadernota 2010 is een taakstelling opgenomen om met ingang van 2011 € 50.000 en vanaf 2012 € 100.000 te bezuinigingen. Deze taakstelling maakt onderdeel uit van het pakket aan maatregelen om de begroting sluitend te krijgen.

Aanvullend op de kadernota is op basis van het Bouwbeleidsplan – behandeld in diverse commissie- en raadsvergaderingen – extra formatie opgenomen voor de afdeling VROM. De kosten hiervan bedragen structureel € 50.000,-.

D ICT

De afdeling ICT van de GR-K5 is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en de uitvoering van de operationele taken op het terrein van ICT. Per 1 september 2008 zijn de werkplekken vanuit Schoonhoven overgegaan naar de GR-K5.

E Dienstverlening / EGEM

We denken constant na hoe we de dienstverlening en de daarbij behorende bedrijfsvoering kunnen verbeteren. Om te bepalen hoe de dienstverlening er uit moet komen te zien werken we vanuit een doelgroepenbenadering. Uitgangspunt hierbij is dat vanuit hedendaagse klantverwachtingen de interne processen van de bedrijfsvoering worden aangepast, de gegevenshuishouding aangepast en de hiervoor benodigde ICT hulpmiddelen geformuleerd.

Dit is een ingrijpende operatie die zijn uitwerking heeft op veel gebieden. Denk hierbij aan een Documentair informatiesysteem waarmee onder andere de afhandeling van brieven en meldingen wordt gestroomlijnd, uitbreiding van de webwinkel via de gemeentelijke website tot aan de invoering van de Basisadministratie Gebouwen (BAG) en de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB) waardoor gegevens voor een ieder eenvoudig toegankelijk worden.

F Rechtmatigheid

De rechtmatigheidtoets richt zich op de vraag of beheershandelingen in overeenstemming met (interne en externe) wet- en regelgeving zijn verricht en verwerkt. Jaarlijks wordt het normenkader waaraan de rechtmatigheid wordt getoetst geactualiseerd; de interne controles die op basis van dit normenkader plaatsvinden leiden zo tot een verbetering van de interne processen c.q. het aanpassen van de interne regelgeving met als doel uiteindelijk volledig te voldoen aan de rechtmatigheidseisen. Het verbeteren van processen wordt ook sterk in K5 verband uitgevoerd zodat niet iedere gemeente opnieuw het wiel hoeft uit te vinden. Uiteindelijk geeft de controlerend accountant een oordeel af over de rechtmatigheid en ook zijn bevindingen vormen input voor het verbeteren van interne regelgeving en/of processen.

G Doelmatigheid en doeltreffendheid

Een doeltreffendheidsonderzoek is een onderzoek naar de effectiviteit van het gemeentelijk beleid. De centrale vraag luidt hierbij of de gewenste resultaten ook daadwerkelijk worden bereikt. Doelmatigheidsonderzoeken worden gehouden om de efficiëntie van de beleidsuitvoering te meten. Centrale vraag is dan of de gemeentelijke prestaties zijn geleverd tegen de laagst mogelijke kosten bij een bepaald kwaliteitsniveau.
Doelmatig- en doeltreffendheidsonderzoeken worden in Schoonhoven gecombineerd met elkaar. Jaarlijks voeren we één onderzoek uit en stellen we de gemeenteraad op de hoogte van de resultaten.

H In- en uitstroom personeel

De afgelopen jaren heeft onderstaand verloop in de organisatie plaatsgevonden

Overzicht in- en uitstroom personeel

	2008	2009
Instroom	**12**	**13**
mannen	6	4
vrouwen	6	9
parttime	7	8
fulltime	5	5
Uitstroom	**6**	**10**
mannen	3	5
vrouwen	3	5
parttime	3	6
fulltime	3	4

I Inhuur personeel

Het terugdringen van externe ondersteuning houdt nauw verband met het op peil houden van de organisatie. Wanneer vacatures te lang open blijven staan heeft dit negatieve gevolgen voor de bedrijfsvoering en wordt ingegaan op inhuur van externe krachten. Per geval wordt bezien in hoeverre inhuur daadwerkelijk noodzakelijk is. Deze afweging is alleen al uit financieel oogpunt van belang want inhuur is gemiddeld twee à drie keer zo duur.

Het vervullen van de diverse functies op het gebied van bouw- en woningtoezicht, ruimtelijke ordening en civiele techniek blijkt zeer moeilijk. Een probleem wat zowel bij grote als kleine gemeenten speelt en veroorzaakt wordt vanwege krapte op de arbeidsmarkt.
Dit betekent dat de periode waarvoor inhuur moet plaatsvinden niet meer tijdelijk is maar structurele vormen gaat aannemen. Qua financiën houdt dit in dat het beroep op de post incidentele middelen – gevormd uit vacaturegelden en ziektegelden – een structureel karakter krijgt. Vanuit de begroting 2009 is voor de jaren 2010 en 2011 derhalve het budget voor inhuur verhoogd om het gevolg van openstaande vacatures het hoofd te bieden.

J Arbo

In 2008 heeft de GR K-5 een medewerkerstevredenheidsonderzoek gehouden in Bergambacht en Schoonhoven. In Schoonhoven was de respons op dit onderzoek 78%, wat een representatief beeld geeft van de mate van tevredenheid van de werknemers. In de rapportage zijn ondermeer de drie belangrijkste positieve punten en drie belangrijkste ontwikkelpunten opgenomen; de positieve punten worden geconsolideerd en de ontwikkelpunten vragen nadere aandacht en uitwerking.
In 2009 is een werkgroep medewerkerstevredenheid gestart. Zij komt met aanbevelingen om de ontwikkelpunten uit te werken. De uitwerking vindt plaats vanaf 2010, de aangestelde assistent bedrijfsvoering gaat zich hiermee bezig houden.

K Kostentoerekening van indirecte kosten

Indirecte kosten zijn kosten die door de gemeente worden gemaakt, maar niet direct aan één enkel product c.q. programma zijn toe te schrijven. Om deze kosten toch in de programma's onder te brengen wordt een kostenverdeling gehanteerd. De indirecte kosten worden per afdeling geadministreerd en vervolgens in een tarief per uur uitgedrukt. Via de capaciteitsplanning waarin medewerkers moeten aangeven voor welk product wordt gewerkt, worden de lasten per uur toegerekend aan de producten.
Uitzondering hierop vormen de kosten van huisvesting, deze worden toegerekend aan het bestuur op basis van het aantal vierkante meters en aan de onderdelen van de ambtelijke organisatie op basis van het aantal fte's.
De kapitaallasten vormen een aparte groep indirecte kosten. Zij worden wel rechtstreeks doorbelast aan de producten waarvoor in het verleden een investering is gepleegd.

De opbouw van de indirecte kosten is de volgende:

Lasten	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Indirecte personele lasten	3.555.722	3.704.817	3.990.844
Indirecte materiële lasten	4.149.930	4.294.409	3.870.775
Kapitaallasten	1.483.813	1.715.335	1.873.457
Totaal	**9.189.465**	**9.714.561**	**9.735.076**

De indirecte personele lasten in de begroting 2011 zijn ongeveer € 0,2 miljoen hoger dan de bijgestelde begroting 2010. In 2010 was aanvankelijk € 4,2 miljoen aan personele lasten geraamd. Gedurende het jaar 2010 is € 0,4 miljoen afgeraamd vanwege ziekte en vacatures en toegevoegd aan de post inhuur van derden, aangevuld met overige middelen. Hierdoor zijn de indirecte materiële lasten lager dan in 2011 lager dan in 2010. Per saldo zijn de personele lasten en de kosten van inhuur van derden lager dan in 2011 lager dan in 2010.

Deze indirecte lasten worden vervolgens op onderstaande wijze gedekt:

Dekking	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Doorbelasting naar producten	7.655.644	7.948.207	7.852.667
Overige dekking indirecte lasten	50.008	51.019	8.952
Doorbelasting kapitaallasten	1.483.813	1.715.335	1.873.457
Totaal	**9.189.465**	**9.714.561**	**9.735.076**

Paragraaf GR-K5

In 2001 hebben de gemeenten Bergambacht, Nederlek, Ouderkerk aan den IJssel, Schoonhoven en Vlist besloten bestuurlijk nauw samen te werken teneinde efficiënter en effectiever te kunnen werken en daardoor de dienstverlening aan de inwoners te verbeteren.
Om dit besluit te effectueren is de gemeenschappelijke regeling K5 (GR-K5) opgericht. Via de paragraaf GR-K5 wordt u geïnformeerd over het beleid en de financiën zoals die in K5-verband voor 2011 zijn afgesproken.

Beleidsmatige verantwoording

Met ingang van de begroting 2011 zijn de kosten van de brandweer geheel ondergebracht in de begroting van de Regionale Brandweer en GHOR Hollands Midden. Hierdoor daalt de bijdrage aan de GR-K5, daar staat een hogere bijdrage aan de Regionale Brandweer tegenover.

Op basis van de conceptbegroting van de GR-K5 zijn gesprekken gevoerd die ertoe hebben geleid dat ook de GR-K5 alles in het werk stelt om een begroting te hanteren die recht doet aan de gevolgen van de economische crisis die ook de gemeenten treft. Naast het hanteren van de nullijn voor alle kosten – behoudens wettelijk verplichte stijgingen – wordt de komende jaren een verdere bezuiniging uitgewerkt.

Financiële verantwoording

De vijf Krimpenerwaard gemeenten leveren als volgt een bijdrage aan de GR-K5:

Gemeente	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Bergambacht	1.008.960	1.149.769	730.662
Nederlek	1.850.819	2.005.992	1.346.706
Ouderkerk	1.021.320	1.145.304	711.579
Schoonhoven	1.547.392	1.690.548	1.197.215
Vlist	1.146.437	1.278.886	788.716
Totaal	**6.574.927**	**7.270.500**	**4.774.878**

De bijdrage van Schoonhoven aan de GR-K5 is als volgt. Voor een gedetailleerde verschillenanalyse wordt verwezen naar de programmabegroting 2011 van de GR-K5.

Onderdelen	Rekening 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Bestuur en secretariaat	90.047	99.466	62.933
Brandweer	435.905	512.358	0
Sociale zaken	536.318	566.743	571.208
Onderwijs	91.548	81.017	95.990
Personeel en organisatie	166.110	164.473	189.414
ICT	172.726	200.085	225.162
Apparaatskosten	54.738	38.965	47.507
Overig/Investeringen	-	27.441	5.000
Totaal	**1.547.392**	**1.690.548**	**1.197.214**

Paragraaf verbonden partijen

Het BBV geeft als definitie van een verbonden partij: `een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een financieel én een bestuurlijk belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.´

De reden dat met een derde partij dergelijke belangen zijn aangegaan, is vaak om beleid te bewerkstelligen dat niet of niet doeltreffend alleen kan worden uitgevoerd. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partijen. Uiteraard blijft de gemeente Schoonhoven beleidsmatige en/of financiële verantwoordelijkheden houden ten aanzien van deze partijen.
Het onderstaande overzicht omvat dus partijen die (gemeentelijke) taken uitvoeren voor het publiek belang, waar de gemeente Schoonhoven jaarlijks een bijdrage aan betaalt en waarin college- of raadsleden van Schoonhoven bestuurlijk vertegenwoordigd zijn.

Een verbonden partij bestaat in verschillende rechtsvormen. Het kunnen deelnemingen zijn in gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen, stichtingen en verenigingen. In onderstaande overzichten wordt op basis van dit verschil een onderscheid gemaakt.

De verbonden partijen, met name de gemeenschappelijke regelingen, zijn in de loop van de tijd veelal aangegaan om de dienstverlening zo efficiënt mogelijk te laten verlopen door met andere partijen een schaalvoordeel te creëren. Bij alle geldt dat de gemeente Schoonhoven enkel de uitvoering van gemeentelijk beleid heeft gemandateerd, de gemeente zelf is verantwoordelijk voor beleidsmatige en financiële kaders ten aanzien van deze partijen.

Het onderstaande overzicht omvat alle verbonden partijen van de gemeente Schoonhoven, gecategoriseerd naar vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen. Van de verbonden partijen is aangegeven welk doel wordt nagestreefd, wat het bestuurlijke en financiële belang is en met welk programma de verbonden partijen corresponderen. Bestuurlijke belang bij de vennootschappen is uitgedrukt in een percentage van het aantal stemmen in de algemene vergadering van aandeelhouders (AVA), het bestuurlijk belang bij de gemeenschappelijke regelingen is uitgedrukt is het aantal stemmen in het Algemeen bestuur (AB) en/of Dagelijks Bestuur (DB). Ook is voor beide categorieën verbonden partijen de eerste vertegenwoordiger van de gemeente Schoonhoven aangegeven per medio 2010.
Het financiële belang van de vennootschappen is het aandelen kapitaal tegen de nominale waarde per ultimo 2009, bij de gemeenschappelijke regelingen behelst het de begrote bijdrage voor 2011.

Vennootschappen

Veerdienst Schoonhoven BV

Doel:	Verrichten van veerdiensten; Instandhouding, beheer en exploitatie van de veerdienst over de Lek tussen Schoonhoven en Gelkenes (vice versa).
Bestuurlijk belang:	De gemeenteraad treedt op als AVA, Schoonhoven bezit alle aandelen van deze BV en heeft zo 100% van de stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	De gemeenteraad treedt op als AVA.
Aandelenkapitaal:	€ 969.578,- (zowel gewone- als preferente aandelen)
Relatie met programma's:	Wegen en water; Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Cyclus NV

Doel:	Ophalen en verwerken van huisvuil
Bestuurlijk belang:	In de AVA telt het bezit van 1 aandeel voor 1 stem, Schoonhoven heeft 3,3% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Wethouder Matheij vertegenwoordigt Schoonhoven in de AVA , tevens heeft hij zitting in het Adviesorgaan Regionaal Afvalbeleid.
Aandelenkapitaal:	€ 109.077,-
Relatie met programma's:	Schoon en groen

Oasen NV

Doel:	Drinkwatervoorziening
Bestuurlijk belang:	In de AVA telt het bezit van 1 aandeel voor 1 stem, Schoonhoven heeft 1,6% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Wethouder Matheij vertegenwoordigt Schoonhoven in de AVA .
Aandelenkapitaal:	€ 5.445,-
Relatie met programma's:	Ruimtelijke ordening, economie en toerisme; Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Gemeenschappelijke regelingen

Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan Midden-Holland

Doel:	Bevorderen verdergaande samenwerking tussen deelnemende gemeenten
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het Algemeen Bestuur, het aantal stemmen staat in relatie tot het inwoneraantal. Schoonhoven heeft ongeveer 7% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Burgemeester De Cloe vertegenwoordigt Schoonhoven in het algemeen bestuur.
Bijdrage 2011:	€ 311.312
Relatie met programma's:	Openbaar bestuur; Schoon en groen

Gemeenschappelijke regeling K5

Doel:	Een integrale, evenwichtige en harmonische ontwikkeling van het gebied en de samenleving van de Krimpenerwaard en ondersteuning bieden bij het op peil houden van de bestuurskracht en bij de bedrijfsvoering van de individuele K5 gemeenten.
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het Algemeen Bestuur (Krimpenerwaardraad).
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Elke fractie van de deelnemende gemeenten heeft een afvaardiging in de Krimpenerwaardraad, het aantal stemmen van deze vertegenwoordigers is even groot als het aantal leden van de fractie die wordt vertegenwoordigd. Tevens nemen per gemeente twee collegeleden zitting in de Krimpenerwaardraad. Het dagelijks bestuur wordt gevormd uit de collegeleden die zitting hebben in het algemeen bestuur. Voor Schoonhoven zijn dit burgemeester De Cloe en Wethouder Willems.
Bijdrage 2011:	€ 1.197.215
Relatie met programma's:	Openbaar bestuur; Openbare orde en veiligheid; Onderwijs; Werk, inkomen en zorg; Ruimtelijke ordening, economie en toerisme.

Streekarchief Midden-Holland

Doel:	Uitvoering van de gemeentelijke taken in het kader van de archiefwet.
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het Algemeen Bestuur, het aantal stemmen staat in relatie tot het inwoneraantal. Schoonhoven heeft ca 8% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder Willems vertegenwoordigt Schoonhoven in het algemeen bestuur.
Bijdrage 2011:	€ 75.439
Relatie met programma's:	Paragraaf bedrijfsvoering

Regionale Brandweer en Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen Hollands Midden

Doel:	Belangen behartigen op het terrein van de brandweer, geneeskundige hulpverlening bij zware ongevallen en rampen, rampenbestrijding en een gecoördineerde inzet van bij zware ongevallen en rampen betrokken organisaties, instellingen en diensten.
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het Algemeen Bestuur, het aantal stemmen staat in relatie tot het inwoneraantal. Schoonhoven heeft ca 2% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Burgemeester De Cloe vertegenwoordigt Schoonhoven in het algemeen bestuur.
Bijdrage 2011:	€ 719.693
Relatie met programma's:	Openbare orde en veiligheid

Regionale Dienst Openbare Gezondheidszorg

Doel:	Gezondheidszorg op het gebied van infectieziekten, jeugd, logopedie en geestelijke gezondheidszorg
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het Dagelijks Bestuur, het aantal stemmen staat in relatie tot het inwoneraantal. Schoonhoven heeft ca 2% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Wethouder Willems vertegenwoordigt Schoonhoven in het Dagelijks Bestuur.
Bijdrage 2011:	€ 389.044
Relatie met programma's:	Werk, inkomen en zorg

Promen

Doel:	Op een bedrijfsmatig verantwoorde wijze uitvoering geven aan de Wet Sociale Werkvoorziening alsmede voorzieningen gericht op arbeidsinschakeling.
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het Algemeen Bestuur, elke deelnemende gemeente heeft 1 stem. Schoonhoven heeft ca 7% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Wethouder Willems vertegenwoordigt Schoonhoven in het algemeen bestuur.
Bijdrage 2011:	€ 21.909
Relatie met programma's:	Werk, inkomen en zorg

Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie, Heffing en Waardebepaling

Doel:	Uitvoering van de WOZ, heffing en inning van belastingen
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het Algemeen Bestuur, elke deelnemende gemeente heeft 1 stem en het waterschap heeft 6 stemmen. Schoonhoven heeft ca. 3,6% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Wethouder Matheij vertegenwoordigt Schoonhoven in het Algemeen Bestuur.
Bijdrage 2011:	€ 92.564
Relatie met programma's:	Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Natuur- en recreatieschap Krimpenerwaard

Doel:	Bevordering van recreatiemogelijkheden binnen de Krimpenerwaard
Bestuurlijk belang:	Stemrecht in het algemeen bestuur en dagelijks bestuur. In het algemeen bestuur heeft Schoonhoven ca. 14% van het totaal aantal stemmen en in het dagelijks bestuur heeft Schoonhoven ca 17% van het totaal aantal stemmen.
Bestuurlijke vertegenwoordiging:	Wethouder Matheij vertegenwoordigt Schoonhoven in het Dagelijks Bestuur.
Bijdrage 2011:	€ 35.270
Relatie met programma's:	Ruimtelijke ordening, economie en toerisme

Financiële risico's verbonden partijen

De financiële risico's van de vennootschappen zijn beperkt tot het aandelenbezit van de gemeente, bij een faillissement van een vennootschap zal de waarde van dit bezit dalen tot nihil. Specifiek voor het belang in Cyclus nv geldt dat bij een faillissement het aandelenkapitaal dient te worden volgestort tegen de nominale waarde van de aandelen.
De financiële risico's van de gemeenschappelijke regelingen hebben geen beperking. Bij een faillissement worden de deelnemers van de gemeenschappelijke regeling volgens de verdeelsleutel aangeslagen voor eventueel resterende schulden na verkoop van de bezittingen.
Gezien de aard van de werkzaamheden van de verbonden partijen is de kans op een faillissement van zowel de vennootschappen als de gemeenschappelijke regelingen klein, maar niet nihil.

Paragraaf lokale heffingen

Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 10: De paragraaf betreffende de lokale heffingen bevat ten minste: a. de geraamde inkomsten; b. het beleid ten aanzien van de lokale heffingen; c. een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen; d. een aanduiding van de lokale lastendruk; e. een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Met deze paragraaf wordt inzicht verschaft in de lokale heffingen. Om dit te bereiken wordt onder andere een beeld gegeven van:

- Het beleid op het gebied van de gemeentelijke belastingen;
- De belangrijkste belastingvormen;
- De begrote en de gerealiseerde inkomsten;
- De kostendekkendheid;
- De totstandkoming van de tarieven rioolrecht en afvalstoffenheffing;
- Een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid;
- En een aanduiding van de lokale lastendruk.

Het beleid

Lokale heffingen worden ingezet als algemeen dekkingsmiddel of zijn specifieke rechten voor een bepaalde dienst. Zo zijn de OZB en de toeristenbelastingen algemene dekkingsmiddelen, er staat geen direct bestedingsdoel tegenover.
Rioolrechten en afvalstoffenheffing echter zijn rechten, welke een specifiek bestedingsdoel hebben. Voor deze heffingen geldt dat de opbrengst maximaal kostendekkend mag zijn, inclusief de BTW.

In de diverse belastingverordeningen worden per belastingvorm de nadere regels vastgelegd. Jaarlijks worden de verordeningen ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Het betreft de volgende verordeningen:

- Afvalstoffenheffing
- Brandweerrechten
- Grafrechten
- Havengelden
- Hondenbelasting
- Leges (onder andere voor burgerzaken en bouw- en woningtoezicht)
- Marktgelden
- Onroerende zaakbelasting
- Precario
- Rioolrechten
- Toeristenbelasting
- Watertoeristenbelasting

Met de vaststelling van de kadernota zijn de kaders voor de begroting 2011 vastgesteld. Voor de lokale heffingen houdt dit in dat op de tarieven (voorlopig) een inflatiecorrectie is toegepast van 1,5%.
Aanvullend op de inflatiecorrectie vindt, zoals bij de vaststelling van de begroting 2010 is besloten, een verhoging van de OZB plaats van 3,5% boven inflatie. Zo ontstaat er een jaarlijkse meeropbrengst van € 50.000,-. Bij de behandeling van de begroting 2010 is tot deze jaarlijkse stijging overgegaan om een meerjarig sluitende begroting te garanderen. Deze verhoging was noodzakelijk om – in combinatie met diverse bezuinigingen – te voldoen

aan de wettelijke vereisten van een meerjarig sluitende begroting en toch ook een aantal vormen van nieuw beleid op te starten zoals bijvoorbeeld het project Hooijkaas of de bewerkstelliging van noodzakelijke onderwijskundige aanpassingen.

De onroerende zaakbelasting

Met ingang van 2009 zijn de OZB tarieven niet meer aangeduid met een bedrag per eenheid van € 2.500 WOZ-waarde. De tarieven worden nu in een percentage weergegeven. De nieuwe berekeningswijze laat duidelijk zien dat de OZB slechts een klein percentage van de waarde is.

De voorgestelde verhoging van de OZB leidt dan tot een tarief van 0,0855% voor 2011. Bij de bepaling van het tarief wordt er voor gekozen om het percentage af te ronden op vier cijfers achter de komma.

Bij de aanpassing van het ozb-tarief met de voorgestelde verhoging wordt rekening gehouden met de waardeaanpassing van de onroerende zaken. Bij een stijging van de waarde met een bepaald percentage, wordt het tarief met dat percentage neerwaarts bijgesteld. Zodoende zorgt een waardevermeerdering niet voor een doorwerkende lastenverhoging.

De afvalstoffenheffing en rioolheffing

De tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten worden berekend op basis van volledige kostendekkendheid. Met de invoering van het BTW-compensatiefonds is besloten om de BTW slechts zover in de tarieven door te berekenen als Schoonhoven door het Rijk voor deze onderdelen wordt gekort. Hierdoor ontstaat op de producten overdekking, als compensatie voor de lagere inkomsten via de algemene uitkering.

Bij de vaststelling van de kadernota 2010 is besloten om over te gaan tot volledige kostendekkendheid. Als gevolg van een hogere BTW-component op de kosten van verwerking van afval dan aanvankelijk rekening mee gehouden is, zou volledige doorberekening van de kosten in de tarieven van de afvalstoffenheffing een ongewenst hoge stijging ineens veroorzaken. Derhalve wordt nu overgegaan tot een geleidelijke invoering naar het kostendekkende niveau toe, zodat de woonlasten niet te hard stijgen. Voor 2011 houdt dit vooralsnog slechts een stijging in met het inflatiepercentage, zijnde 1,5%.

Op basis van de uitgangspunten van de kadernota wordt het tarief voor de rioolheffing met 1,5% verhoogt voor de inflatiecorrectie. Daarnaast is op basis van het vastgestelde GRP 2009-2014 de benodigde verhoging van 3% opgenomen.

(Meerjarige) ontwikkelingen

De hoogte van de tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing worden jaarlijks bepaald op basis van de kostendekkendheid van de betreffende onderdelen. De OZB-tarieven worden ook jaarlijks bepaald. Hierbij zijn de uitkomsten van de meerjarenbegroting van belang, hoewel als uitgangspunt in eerste instantie geldt dat de tarieven voor niet meer dan het inflatiepercentage worden gecorrigeerd. Daarbij wordt ook de waardeaanpassing van onroerende zaken verdisconteerd.

De geraamde inkomsten

Hieronder treft u een overzicht aan van de realisering en raming van de tarieven en opbrengsten van de belangrijkste heffingen.

Heffing	Werkelijk 2009	Begroot 2010	Begroot 2011
Tarief afvalstoffenheffing			
éénpersoonshuishouden	133,88	136,60	138,65
meerpersoonshuishouden	267,77	273,20	277,30
Opbrengst	**1.283.009**	**1.207.909**	**1.185.176**
Tarief rioolheffing			
Tarief woningen, eigenaren	254,31	254,96	266,43
Tarief niet-woningen, eigenaren*	254,31	0,0762%	0,0796%
Opbrengst	**1.378.351**	**1.422.094**	**1.486.088**
Tarief onroerende zaakbelastingen			
Woningen, eigenaar	0,0790%	0,0814%	0,0855%
Opbrengst	**960.590**	**989.605**	**1.040.152**
Niet-woning			
Gebruiker	0,1294%	0,1334%	0,1401%
Eigenaar	0,1591%	0,1640%	0,1722%
Opbrengst			
Gebruiker	208.189	208.677	217.928
Eigenaar	283.900	288.583	302.092
	492.089	**497.260**	**520.020**
Tarief hondenbelasting			
1e hond	96,23	96,71	98,16
2e e.v. hond	115,37	115,95	117,69
Opbrengst	**63.036**	**64.637**	**65.607**
Tarief toeristenbelasting	diversen	diversen	**diversen**
Opbrengst	**19.545**	**20.441**	**20.748**
Tarief precariobelasting	diversen	diversen	**diversen**
Opbrengst	**15.158**	**16.020**	**16.260**
Tarief haven- en kadegelden	diversen	diversen	**diversen**
Opbrengst	**33.703**	**41.421**	**42.042**
Tarief marktgelden	diversen	diversen	**diversen**
Opbrengst	**32.025**	**37.082**	**37.638**

* Met ingang van 2009 is het rioolrecht voor niet-woningen gebaseerd op een percentage van de waarde van een pand in het economisch verkeer. Deze wijziging komt voort uit de invoering van de “brede rioolheffing”.

NB de tarieven van de onroerende zaakbelasting zijn nog niet aangepast aan de gemiddelde waardeaanpassing van onroerend goed in de gemeente Schoonhoven. Zodra de stijging bekend is, worden de tarieven hierop aangepast. De aanpassing is er voor bedoeld om de lastendruk niet te laten stijgen als gevolg van waardevermeerdering van onroerend goed.

Kostendekkendheid van de tarieven

Bij de berekening van de tarieven wordt in principe gestreefd naar kostendekkendheid voor wat betreft de volgende onderdelen:

Omschrijving	Kosten	Opbrengsten	Dekkings-percentage 2011	Dekkings-percentage 2010	Wettelijke limiet dekkings-percentage
Gemeentelijke reiniging	1.155.247	1.251.247	100%	100%	100%
BTW-component	96.000				
Riolen en rioolgemalen	1.288.076	1.486.088			
Verfijningsuitkering		7.823			
Cluster riolering in alg. uitkering					
BTW deel in algemene uitkering	123.000				
Kosten straatvegen	82.835				
	1.493.911	1.493.911	100%	100%	100%
Markt	41.316	37.638	91%	94%	100%
Algemene begraafplaats	191.951	137.465	72%	69%	100%

Bij de tarieven op de volgende onderdelen wordt kostendekkendheid niet als criterium gehanteerd.

Omschrijving	Kosten	Opbrengsten	Dekkings-percentage 2011	Dekkings-percentage 2010	Wettelijke limiet dekkings-percentage
Zwembad	405.248	148.482	37%	38%	100%
Sportzalen	384.764	182.844	48%	42%	100%
Bouw- en woningtoezicht	691.563	290.450	42%	38%	100%
Binnen- en buitenhavens	121.920	48.005			
Af: kosten kademuren	46.067				
	75.853	48.005	63%	71%	100%

Totstandkoming van de tarieven rioolrecht en afvalstoffenheffing

De tarieven rioolrecht en afvalstoffenheffing worden, zoals eerder vermeld, op basis van kostendekkendheid berekend. Om de totstandkoming van deze tarieven inzichtelijk en transparant te laten zijn, is de berekening hiervan opgenomen.

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt is kostendekkendheid. Hierbij berekenen we de BTW voor 100% door. Om dat te bereiken moet de opbrengst € 137.000,- hoger zijn dan de uitgaven voor de afvalinzameling. In de berekening is rekening gehouden met een tariefstijging van 1,5%, zijnde de inflatiecorrectie. De doorberekening naar 100% kostendekkendheid wordt in drie jaar bereikt, waarvan 2011 het eerste jaar is.

Rioolheffing
Het uitgangspunt is kostendekkendheid. Hierbij berekenen we de BTW voor 100% door. Om dat te bereiken, moet de opbrengst € 198.012,- hoger zijn dan de uitgaven voor de riolering. Het rioolrecht voor 2011 is op basis van het bijgestelde dekkingsplan van het GRP vastgesteld op € 266,43. Hierbij is rekening gehouden met 4,5% tariefstijging, zijnde de inflatiecorrectie van 1,5% en de verhoging die benodigd is op basis van het vastgestelde GRP 2009-2014.

Beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Voor gemeentelijke belastingen, retributies en rechten wordt geen kwijtschelding verleend. Uitzonderingen hierop zijn:

1. onroerende zaakbelastingen
2. afvalstoffenheffing
3. hondenbelasting, mits één hond
4. grafrechten, mits onderhoudsrechten
5. rioolheffing

Bij de bepaling of kwijtschelding mogelijk is, wordt uitgegaan van 100% van de genormeerde bijstandsuitkering van de categorie waartoe de aanvrager behoort. Een aanvraag wordt gericht aan en afgehandeld door het S.V.H.W. Voor 2011 worden de kosten van kwijtschelding als volgt geraamd:

Kwijtscheldingen gemeentelijke belastingen:	**Werkelijk 2009**	**Begroot 2010**	**Begroot 2011**
Hondenbelasting	2.996	2.074	2.105
Afvalstoffenheffing	53.657	54.259	54.500

Aanduiding van de lokale lastendruk

Via onderstaande tabel wordt een indruk gegeven van de lokale lastendruk. Hierbij wordt een overzicht gegeven van de hoogste en de laagste lokale lasten op landelijk niveau en op K5-niveau. De lokale lasten bestaan uit de OZB (berekend op basis van de gemiddelde WOZ-waarde van een woning per gemeente), de afvalstoffenheffing en rioolheffing. Uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden met een eigen woning.

De grafiek “Ontwikkeling brutowoonlasten K5” geeft een beeld van de ontwikkeling van de gemiddelde brutowoonlasten per gemeente binnen de K5 over de jaren 2005-2010.

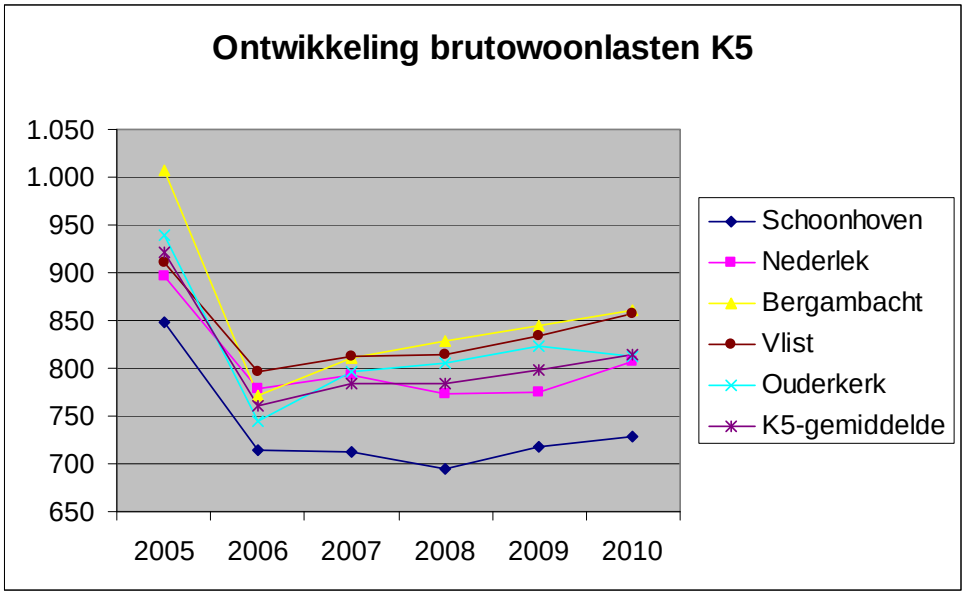

bron: Coelo Atlas	Landelijk 2009	Landelijk 2010
Hoogste lasten		
1 Blaricum	1.150	1.168
2 Reeuwijk	1.084	1.118
3 Wassenaar	1.024	1.032
Schoonhoven	695	729
Laagste lasten		
1 Zevenaar	458	474
2 Terneuzen	470	477
3 Bunschoten	494	490

In onderstaand overzicht wordt op plaatselijk niveau een onderscheid gemaakt naar één- en meerpersoonshuishoudens en naar huurder/ eigenaar. Hierbij is voor alle jaren een gemiddelde WOZ-waarde van € 220.000,- aangehouden.

Huurwoning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 220.000,-.	**2009**	**2010**	**2011**
Meerpersoonshuishouden			
Afvalstoffenheffing	€ 267,77	€ 273,20	€ 268,06
Totaal	**€ 267,77**	**€ 273,20**	**€ 268,06**
Eénpersoonshuishouden			
Afvalstoffenheffing	€ 133,88	€ 136,60	€ 134,03
Totaal	**€ 133,88**	**€ 136,60**	**€ 134,03**
Koopwoning met een gemiddelde WOZ-waarde van € 220.000,-.			
Meerpersoonshuishouden			
OZB	€ 173,80	€ 179,08	€ 188,10
Afvalstoffenheffing	€ 267,77	€ 273,20	€ 268,06
Rioolrechten	€ 254,31	€ 261,40	€ 266,42
Totaal	**€ 695,88**	**€ 713,68**	**€ 722,58**
Eénpersoonshuishouden			
OZB	€ 173,80	€ 179,08	€ 188,10
Afvalstoffenheffing	€ 133,88	€ 136,60	€ 134,03
Rioolrechten	€ 254,31	€ 261,40	€ 266,43
Totaal	**€ 561,99**	**€ 577,08**	**€ 588,56**

Paragraaf grondbeleid

Grondbeleid is een belangrijk instrument voor het realiseren van doelen met ruimtelijke gevolgen. Bij deze doelen valt met name te denken aan locaties waar bebouwing plaats gaat vinden, zowel tussen de bestaande bebouwing als op uitbreidingslocaties. Maar ook valt te denken aan het realiseren van natuurterreinen of het aanleggen van nieuwe wegen en fietspaden. Voor elk van deze beleidswensen wordt grond benut.

Hieronder wordt ingegaan op de belangrijkste kaders van het grondbeleid voor Schoonhoven, dit beleid concentreert zich enkel op het grondbeleid ten aanzien van bouwgrond. Vervolgens worden de ontwikkelingen van de drie bouwlocaties in de gemeente Schoonhoven nader toegelicht.

Beleidskaders

Actief versus passief grondbeleid
Een gemeente kan per complex een actief of passief grondbeleid voeren. Een actief grondbeleid houdt in dat de gemeente gronden verwerft, bouwrijp maakt en verkoopt aan marktpartijen. Een passief grondbeleid houdt in dat de gemeente het aankopen en bouwrijp maken overlaat aan de markt. De gemeente treedt in dit proces faciliterend op door inrichtingsplannen op te stellen, medewerking te verlenen aan procedures en toezicht te houden. Uiteraard wordt de gemeente hiervoor financieel gecompenseerd.

Wij voeren bij voorkeur een passief grondbeleid. Als kleine partij in de grondexploitatiemarkt hebben wij niet de kennis en capaciteit om actief grondbeleid te voeren. Tevens willen we de risico's van een actief grondbeleid niet lopen. Desalniettemin wordt, indien een perceel aan ons te koop wordt aangeboden, afgewogen wat de – toekomstige – mogelijkheden zijn in dat gebied en gaan we eventueel over tot aankoop.

Nieuwe Wet Ruimtelijke Ordening (Wro)
In 2008 heeft de wetgever de nWRO vastgesteld, deze wet biedt voor de gemeente goede handvaten om kosten van het gemeentelijke werkzaamheden te verhalen op de exploitanten, ook bij een passief grondbeleid.

Het uitgangspunt van Schoonhoven is om bij een grondexploitatie vooraf op een minnelijke wijze tot overeenstemming te komen met de exploitant over het door hem te betalen bedrag voor de gemeentelijke diensten. Mocht dit om welke reden dan ook niet lukken, dan zijn we niet beducht om de nieuwe instrumenten uit de Wro in te zetten om alsnog de kosten vergoed te krijgen.

Waardering grondcomplexen
Nog niet in exploitatie genomen bouwgronden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden. De overige grond- en hulpstoffen (magazijnvoorraden) worden gewaardeerd tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddelde betaalde inkoopprijs. Verschillen tussen de standaard verrekenprijs en betaalde inkoopprijs worden als resultaat verantwoord.

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, dan wel de lagere marktwaarde. De vervaardigingsprijs omvat de kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijpmaken), evenals een redelijk te achten aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten.

Gerede producten worden gewaardeerd tegen de kostprijs of tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de kostprijs. Dat laatste doet zich voornamelijk voor indien voorraden incourant worden. De kostprijs bestaat uit de verrekenprijzen van grond- en hulpstoffen en de loon- en machinekosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Bepaling van winst of verlies, tussentijdse winstneming
Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden. Dit kan zowel betrekking hebben op een deel van een complex als op een geheel complex. Zolang daarvan geen sprake is, worden de verkregen verkoopopbrengsten ten volle op de vervaardigingskosten in mindering gebracht.

De voorschriften leggen op dat, indien toekomstig geen inkomsten meer op een grondcomplex zijn te verwachten, de kosten jaarlijks afgeboekt dienen te worden. Dit verlies wordt jaarlijks opgenomen in de jaarrekening en komt ten laste van het resultaat.

Negatieve risico's
Bij zowel het passieve grondbeleid als het actieve loopt de gemeente risico's; zij het dat de risico's bij actief grondbeleid per definitie omvangrijker zijn.

Bij passief grondbeleid loopt de gemeente risico dat het gemeentelijk werk hoger uitkomt dan vooraf geraamd en derhalve de bijdrage van de exploitant te laag is vastgesteld. Ook zou het mogelijk zijn dat een exploitant een overeengekomen bijdrage niet betaalt.
Bij een actief grondbeleid spelen een heel palet van risico's die kunnen uitmonden in een langere looptijd van het project en/of een lager dan geraamd resultaat. Voorbeelden van deze risico's zijn: nader vereist onderzoek op basis van de flora en fauna wet of archeologiewet, bezwaarprocedures van belanghebbenden, kosten van bodemsanering of invloeden vanuit de markt. De enige manier om hiermee goed om voorafgaande aan een project en periodiek gedurende de looptijd van een project een risico-inventarisatie te maken om zo de risico's in beeld zo actueel als mogelijk te hebben en deze zo mogelijk weg te nemen.

De financiële gevolgen van de risico's worden in de grondexploitatie verwerkt en als dit leidt tot een verlies op de gehele exploitatie dienen we een voorziening te vormen om het toekomstige verlies af te dekken.

Bouwgronden in Schoonhoven

De gemeente heeft (enige) grondeigendom op de volgende twee bouwlocaties:

Zevender-Thiendenland II
Dit complex betreft het ontwikkelen van een gebied ten oosten van de bebouwde kom van Schoonhoven, zowel ten noorden van de N210 M.A. Reinaldaweg (Zevender) als ten zuiden daarvan (Thiendenland II). In maart 2010 is een Samenwerkingsovereenkomst gesloten met de vier marktpartijen die de gronden grotendeels in eigendom hebben. De gemeente heeft een kleine grondpositie. In het gebied Zevender waren nog twee particulieren met grondposities. Met beiden is een overeenkomst gesloten tot aankoop van grond.
Onderdeel van de Samenwerkingsovereenkomst is onder andere een stedenbouwkundig plan, ontwerp bestemmingsplan, de overdracht van gemeentegronden en het aangaan van een lening bij de BNG.
In de overeenkomst zijn diverse inkomstenposten voor de gemeente opgenomen, bestaande uit grondopbrengsten, een bijdrage voor de te bouwen MFA, een opwaardering van de sportvoorzieningen in Oost en een vergoeding voor plankosten. Voor meer uitvoerige informatie wordt verwezen naar het projectdossier.

De financiële risico's die de gemeente in het kader van het project loopt zijn uitvoerig in beeld gebracht en afgedekt door bankgaranties en concerngaranties.
Bij het opstellen van de Samenwerkingsovereenkomst en het aangaan van de lening heeft de gemeente zich laten adviseren door ervaren externe deskundigen, onder andere advocatenbureau Houthoff Buruma, planeconomisch bureau PAS BV en een jurist van de BNG.

Hooijkaas
De gronden zijn grotendeels eigendom van een projectontwikkelaar. De gemeente is eigenaar van twee kleinere percelen. Acties in 2011:
Na het bereiken van overeenstemming (overeenkomst) in 2010, voeren bestemmingsplanprocedure, nader uitwerken van de bouwplannen en voorbereiden / start van de bodemsanering.

Prognose resultaat grondbedrijf/financiële positie

Voor de locaties waar de gemeente een grondpositie heeft worden kosten geactiveerd en verrekend met gegenereerde opbrengsten. Hieronder is per complex inzicht gegeven in de boekwaarde per 1 januari 2011 en de raming voor 2011.
Aangezien de diverse locaties nog volop in de ontwikkelfase verkeren is nog geen prognose te geven over het resultaat van de afzonderlijke projecten. Voor Zevender-Thiendenland wordt deze prognose / exploitatieopzet in 2011 opgesteld. Eventuele resultaten in de toekomst worden verrekend met de exploitatie van het jaar waarin het resultaat wordt genomen, er is geen aparte reserve 'grondbedrijf'.

Bij de locaties waar de gemeente passief beleid voert vindt enkel een verrekening van kosten plaats, dit wordt niet toegelicht.

(bedragen x € 1.000)	Zevender Thiendenland	Hooijkaas
Boekwaarde per 1/1/2011	**3.963**	**0**
Vermeerderingen		
geraamd	277	0
Verminderingen		
geraamd	0	0
Boekwaarde per 31/12/2011	**4.240**	**0**
Prognose resultaat		0
Eigendom m² 31/12/2011	51.455	0
Boekwaarde per m²	82,40	n.v.t.

Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen wordt verantwoording afgelegd over het onderhoud van:

- Wegen
- Riolering
- Water
- Groen
- Gebouwen, waaronder de huisvesting van het basisonderwijs

Onderhoud aan deze kapitaalgoederen is een vereiste om de functionaliteit van het betreffende kapitaalgoed te waarborgen. Onderhoud voorkomt tevens kapitaalvernietiging. Dit laatste treedt op als er door het uitblijven van onderhoud in de toekomst meer dan de reguliere slijtage optreedt zodat er additioneel onderhoud gepleegd dient te worden.

Voor de eerder genoemde kapitaalgoederen wordt op grond van de financiële verordening gemeente Schoonhoven om de vier jaar nieuwe nota's c.q. beheersplannen omtrent het onderhoud aangeboden aan de raad. De nota's en plannen beslaan het meerjarenbeeld van het onderhoud en in deze paragraaf wordt nader ingegaan op de actuele jaarschijf van het meerjarenbeeld.

Hieronder zijn de diverse nota's en plannen nader uiteengezet en wordt ingegaan op de financiële consequenties.

Het beleidskader

Het beleidskader en daarmee de mate van onderhoud en de vereiste kwaliteit van deze goederen is vastgelegd in beheersplannen. We kennen in Schoonhoven de volgende beheersplannen:

- Wegenbeheersplan: De nota "Beheerplan wegen 2008-2011" vormt de basis voor het jaarlijks uit te voeren onderhoud. In deze nota wordt berekend welk jaarlijks onderhoudsbudget benodigd is om een bepaalde kwaliteitsniveau van de verhardingen in Schoonhoven te realiseren. Er is besloten om een basiskwaliteit voor de verhardingen na te streven waarbij de bestaande onderhoudsachterstand in vijftien jaar wordt weggewerkt. De extra onderhoudskosten worden de eerste jaren betaald uit de voorziening Wegen – Openbare Verlichting en vanaf 2012 wordt het onderhoudsbudget verhoogd.

- Openbare verlichting: Het beleidsplan openbare verlichting is in 2009 vastgesteld. In dit beleidsplan is een meerjaren onderhoudsplanning opgenomen, met bijbehorend dekkingsplan. Het plan heeft een looptijd tot 2018.

- Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP): het Gemeentelijk riolering Plan 2009-2014 is vastgesteld. Herziening was noodzakelijk door de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken. Op basis van deze wet is de verbrede rioolheffing ingevoerd die onderdeel uitmaakt van het herziene GRP.

- Gemeentelijk Afkoppelplan (GAP): Primair heeft een GAP tot doel het rioolstelsel te ontlasten en daarmee het overstorten naar het oppervlaktewater te verminderen. In 2008 zijn de afkoppelmogelijkheden onderzocht en – waar mogelijk – geëffectueerd. De kosten van het afkoppelen zijn ondergebracht in het GRP.
- Stedelijk Waterplan K5 (SWP): Het SWP komt voort uit het Nationaal bestuursakkoord water. Het doel van dit akkoord is het hoofd te bieden aan de

huidige en toekomstige verwachte problemen op het gebied van de waterhuishouding. Het plan is in samenwerking met de K5 gemeenten opgesteld.

- Onderhoud bruggen, duikers en beschoeiingen: Schoonhoven leeft aan en met water en derhalve is er een onderhoudsplan omtrent bruggen, duikers en beschoeiing.

- Baggerplan: In 2009 is een baggerplan opgesteld. De strenge milieueisen maken de uitvoering bijzonder lastig, momenteel wordt onderzocht om deze taak in K5 verband uit te voeren. Als gevolg van personele onderbezetting vanwege niet in te vullen vacatures is er nog geen uitvoeringsplan opgesteld.

- Groenbeheersplan: Om het gemeentelijk groen op een structurele wijze te beheren is er een groenbeheerplan.

- Gemeentelijke eigendommen (gebouwen en monumenten): In 2009 is het onderhoudsplan gemeentelijke eigendommen herzien.

De uit het beleidskader voortvloeiende financiële consequenties

Voor alle genoemde beheersplannen, met uitzondering van het Groenbeheersplan, zijn voorzieningen gevormd. Voor het groenbeheersplan zijn budgetten opgenomen op het programma Schoon en Groen.

De voorzieningen worden jaarlijks vermeerderd met een bedrag dat is gebaseerd op de in de beheersplannen opgenomen meerjarige financiële dekkingsplannen. Op deze wijze worden de onderhoudslasten gelijkmatig over de jaren verdeeld en wordt voorkomen dat de exploitatielasten van onderhoud periodiek enorm pieken.
De werkelijk gemaakte kosten voor onderhoud worden vervolgens rechtstreeks ten laste van de betreffende voorziening geboekt.

Toevoeging aan voorziening per programma:	**Wegen**	**Riolering**	**Water**	**Gebouwen**
Openbare orde en veiligheid				**10.000**
Schoon en groen		**562.040**		
Wegen en water	**1.009.833**		**160.663**	
Lokaal sociaal beleid en accommodaties				**295.325**
Onderwijs				**82.687**
Maatschappelijke ondersteuning				**22.579**
Bedrijfsvoering				**37.583**

Paragraaf reserves en voorzieningen

Aanvullend op de verplichte paragrafen hebben wij twee ‘eigen’ paragrafen aan de programmabegroting en het jaarverslag toegevoegd. De paragraaf reserves en voorzieningen is er daar één van. De paragraaf vervangt een periodiek te herziene nota omtrent reserves en voorzieningen en brengt zo een efficiëntievoordeel met zich mee.

In de paragraaf wordt het beleid omtrent de reserves en voorzieningen uiteengezet en wordt ook ingegaan op de raakvlakken van de reserves en voorzieningen met de overige onderdelen van de begroting en het jaarverslag. In deze paragraaf over reserves en voorzieningen wordt niet de mutatie van de reserves uiteengezet. Deze verantwoording maakt onderdeel uit van de programma’s.

Achtereenvolgens wordt ingegaan op:
- het onderscheid tussen reserves en voorzieningen
- de indeling van de reserves;
- de reserves als onderdeel van de weerstandscapaciteit;
- de omvang van de voorzieningen;
- reserves en voorzieningen als financieringsmiddelen en
- een toelicht op de doelstelling per reserve

Het onderscheid tussen reserves en voorzieningen

Reserves en voorzieningen worden veelal in één adem genoemd, maar de verschillen tussen beide balansposten zijn wezenlijk. Reserves behoren tot het eigen vermogen van een gemeente en daarom dient de besteding van de gereserveerde middelen geautoriseerd te worden door de gemeenteraad. De gemeenteraad beschikt immers over het budgetrecht.

Voorzieningen behoren tot het vreemde vermogen van een gemeente. Zij worden gevormd om:
- verplichtingen of verliezen af te dekken, waarvan de omvang op de balansdatum redelijkerwijs is in te schatten;
- risico’s af te dekken;
- lasten van onderhoud over meerdere jaren te egaliseren;
- middelen te herbergen die specifiek besteed dienen te worden, met uitzondering van de voorschotbedragen van Europese en Nederlandse overheidslichamen.

De dotatie aan de voorziening is onderhevig aan het budgetrecht van de gemeenteraad, al is de keuzevrijheid van de raad hierin veelal zeer beperkt of niet aanwezig. Het is immers verplicht om verplichtingen, verliezen en risico’s af te dekken, niet aangewende rioolheffing en afvalstoffenheffing in een voorziening onder te brengen en middelen die specifiek besteed dienen te worden separaat te herbergen. De daadwerkelijke benutting van een voorziening is vervolgens een administratieve aangelegenheid, facturen worden rechtstreeks uit de voorziening betaald en zijn niet meer onderhevig aan het budgetrecht van de raad.
Beleid omtrent reserves en voorzieningen behelst in essentie enkel beleid omtrent reserves, het beleid omtrent voorzieningen is (dwingend) voorgeschreven.

Indeling van reserves

De reserves van de gemeente worden ingedeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves. Aan de algemene reserves is door de gemeenteraad nog geen bestedingsrichting gegeven, aan de bestemmingsreserves al wel. Uiteraard kan de gemeenteraad de bestedingsrichting van een bestemmingsreserve wel wijzigen.

Onderdeel van de algemene reserve is de ‘vrij aanwendbare reserve’, dit is een reserve die in 2008 is gevormd en waarvan de renteopbrengsten niet ten gunste van de exploitatie wordt gebracht zodat de gemeenteraad over deze reserve kan beschikken zonder dat dit een dekkingsvraagstuk oproept.
Op 1 januari 2010 was de stand van de algemene reserve € 8,1 miljoen, inclusief de ‘vrij aanwendbare reserve’ van € 0,7 miljoen.

Onderdeel van de bestemmingsreserves zijn de zogenaamde ingeklemde reserves, deze worden gebruikt voor de dekking van de kapitaallasten van investeringen in activa met een economisch nut. Op grond van het BBV kunnen deze activa niet versneld worden afgeschreven; terwijl in het verleden hiervoor wel is gereserveerd. Door de kapitaallasten uit de reserve te dekken wordt materieel hetzelfde bereikt.
In theorie kan de gemeenteraad de bestemming van de ingeklemde reserves wijzigen. Het gevolg hiervan is echter dat de kapitaallasten in de exploitatie worden opgenomen wat vervolgens een dekkingsvraagstuk oplevert. Gezien deze onwenselijkheid hebben de ingeklemde reserves een meer verplichtend karakter. Schoonhoven heeft twee ingeklemde reserves: één voor huisvesting van de organisatie en één voor de veerdienst.
Op 1 januari 2010 was de stand van de bestemmingsreserves ruim € 3,7 miljoen, waarvan bijna € 2 miljoen aan ingeklemde reserves.

Aan de vrij aanwendbare algemene reserve en de beklemde reserves wordt 4,5% rente toegevoegd. Zodoende blijven ze op het peil waarvoor ze zijn bedoeld.

Reserves als onderdeel van de weerstandcapaciteit

De gemeente kan te maken krijgen met financiële tegenvallers en dient derhalve weerstandscapaciteit te hebben om die tegenvallers op te vangen. De reserves vormen een onderdeel van de weerstandscapaciteit. Zie hiervoor de paragraaf weerstandsvermogen.

Omvang van de voorzieningen

Reeds eerder is aangegeven dat voorzieningen onder het vreemd vermogen van de gemeente vallen en dat ze gevormd zijn ter dekking van te verwachten verliezen, aangegane verplichtingen, zich geopenbaarde risico’s of ter egalisatie van onderhoudskosten.
In al deze gevallen geldt dat de voorziening op het juiste peil moet worden gehouden, wat betekent dat er niet meer of minder in een voorziening wordt opgenomen dan de in de toekomst te verwachten kosten. De omvang van de individuele voorzieningen zijn derhalve onderbouwd met juridisch afdwingbare overeenkomsten – bestuurlijke overeenkomsten zijn niet voldoende grond voor het vormen van een voorziening – of actuele onderhoudsplannen. De accountant controleert de onderbouwing in zijn jaarrekeningcontrole.

Omdat voorzieningen op het juiste peil horen te zijn is het niet toegestaan om ‘automatisch’ rente toe te voegen aan een voorziening, behalve bij voorzieningen die opgenomen zijn tegen contante waarde en waarvan het de bedoeling is dat ze naar een eindkapitaal groeien.

Op 1 januari 2010 was de stand van de voorziening bijna € 3,8 miljoen.

Reserves en voorzieningen als financieringsmiddel

Reserves en voorzieningen hebben een nauwe band met de investeringen. Om investeringen te kunnen betalen heeft de gemeente financieringsmiddelen nodig en dit kunnen externe financieringsmiddelen – geldleningen – zijn, maar ook interne financieringsmiddelen zoals reserves en voorzieningen.
Het gebruik van interne financieringsmiddelen levert een baat op omdat de rentelasten van een investering wel aan de producten wordt toegerekend, terwijl de interne financieringsmiddelen niet tot een werkelijke uitgave leiden. De baat wordt 'bespaarde rente' genoemd.
De toerekening van rentelasten aan de producten vindt plaats vanuit het principe dat ook interne financieringsmiddelen een opbrengst dienen te creëren, de allocatie van kosten aan de diverse programma's juist dient te zijn en het uit het oogpunt van totaalfinanciering voor een individuele investering niet na te gaan is of deze is gefinancierd met interne of externe financieringsmiddelen.

In Schoonhoven zijn de investeringen voor het grootste deel gefinancierd met de interne financieringsmiddelen. De langlopende schuld op 1 januari 2010 is € 54.000,- wat als gering is aan te merken.
De aan de activa toegerekende rente bedraagt 4,5% over de boekwaarde.

Doelstelling per reserve

Hieronder is per reserve een korte toelichting gegeven over het doel van de reserve.

Algemene reserves

Algemene reserve
De algemene reserve is gevormd uit rekeningoverschotten en door toevoeging van opgeheven bestemmingsreserves. De reserve vormt een buffer voor het opvangen van toekomstige tegenslagen.

Algemene reserve

Stand		toevoeging		onttrekking	
datum	bedrag	bedrag	omschrijving	bedrag	omschrijving
1-1-2010	7.431.137	90.000	Verkoop woning	32.603	voorbereiding kademuren
				324.750	Hooijkaas
				15.000	Integrale toekomstvisie
				25.000	Stolwijkersluis
1-1-2011	7.123.784	550.000	verkoop gronden	1.948.000	Kademuren Oude Haven
1-1-2012	5.725.784				

Vrij aanwendbaar miljoen ter verfraaiing van de stad (onderdeel van de algemene reserve)
De gemeenteraad heeft besloten van de algemene reserve € 1 mln. af te zonderen en de bespaarde rente niet ten gunste van de exploitatie te brengen, waardoor de gemeenteraad over deze reserve kan beschikken zonder dat dit gevolgen heeft voor de exploitatie.

Algemene reserve vrij besteedbaar

Stand		toevoeging		onttrekking	
datum	bedrag	bedrag	omschrijving	bedrag	omschrijving
1-1-2010	680.022	30.601	rente	408.041	aanwending waartoe definitief is besloten
				150.000	verlichting en standaardiseren straatmeubilair, nog niet definitief besloten
				10.000	muziektent, nog niet definitief besloten
				90.400	renovatie rotondes, nog niet definitief besloten
1-1-2011	52.182				

Bestemmingsreserves

Stedelijke vernieuwing
De reserve dient onder andere voor het dekken van uitgaven in het kader van het monumentenbeleid. Een budgetplafond van € 100.000,- is hiervoor voldoende.
Voor het overige kan de reserve aangewend worden voor een variëteit van zaken die zich kunnen voordoen op het gebied van stedelijke vernieuwing. Te denken valt aan de renovatie van het Doelenplein, een bijdrage in het tekort van het project Hooijkaas etc.

Stand		toevoeging		onttrekking	
datum	bedrag	bedrag	omschrijving	bedrag	omschrijving
1-1-2010	644.589			22.500	5 aanvragen monumenten
				22.675	beschrijving gemeentelijke monumenten
				287.650	Doelenplein
				188.384	Parkeerterrein Buiten de Veerpoort
1-1-2011	123.380			22.500	5 aanvragen monumenten
1-1-2012	100.880			22.500	5 aanvragen monumenten
1-1-2013	78.380			22.500	5 aanvragen monumenten
1-1-2014	55.880			22.500	5 aanvragen monumenten

Buurtverbetering
Deze reserve is bedoeld om de sociale samenhang en veiligheid in wijken te vergroten.
De middelen kunnen worden aangewend voor de leefbaarheid van de buurt, zoals uitvoering van speelruimtebeleid. Van belang is WMO-prestatieveld 1: sociale samenhang en leefbaarheid.

Buurtverbetering

Stand		toevoeging		onttrekking	
datum	bedrag	bedrag	omschrijving	bedrag	omschrijving
1-1-2010	95.778			17.100	Fonds leefbare buurt
1-1-2011	78.678			17.100	Fonds leefbare buurt
1-1-2012	61.578				

Stimulering sociale woningbouw
Het doel van deze reserve is het verstrekken van goedkope leningen aan kopers van goedkope woningen. Deze reserve kan worden opgeheven. In 2008 is besloten dat de gemeente geen zogenaamde Startersleningen gaat verstrekken, omdat het middel weinig doelmatig is (je kunt weinig starters helpen) en veel geld vergt. Voor twintig startersleningen van elk € 30.000,- moet € 600.000,- vrijgemaakt worden. De hoogte van de reserve is

aanzienlijk lager. Daarnaast zijn andere middelen om starters aan een woning te helpen effectiever gebleken, zoals koopgarant en maatschappelijk gebonden eigendom. De woningcorporatie zet deze middelen in.

Kleinschalige bedrijvigheid
Deze reserve is gevormd uit een vergoeding die is ontvangen van het Rijk voor het verlies aan werkgelegenheid door het verdwijnen van Hasco en is bedoeld om kleinschalige bedrijvigheid te stimuleren.
De stand van de reserve aan het begin van 2010 is € 252.693. Aan de raad wordt een voorstel aangeboden voor het geven van een bestemming aan deze reserve.

Projecten in de openbare ruimte
Deze reserve wordt gevormd uit rekeningoverschotten en is bestemd voor projecten in de openbare ruimte waarvoor verder geen dekking in de begroting is.
Van het rekeningoverschot over 2008 van €302.092 is €134.220 toegevoegd aan de reserve voor projecten in de openbare ruimte.

Reserve projecten

Stand		toevoeging		onttrekking	
datum	bedrag	bedrag	omschrijving	bedrag	omschrijving
1-1-2010	134.220	67.276	saldo 2009	100.000	Toilet Buiten de Veerpoort
1-1-2011	101.496				

Openbare orde en veiligheid
Deze reserve is gevormd voor de invoering van één uniforme kwaliteitsnorm voor de brandweer binnen de veiligheidsregio Hollands Midden. Deze reserve wordt in de toekomst gebruikt voor (implementatie) kosten van activiteiten in het kader van openbare orde en veiligheid. Hierbij moet gedacht worden aan de implementatie van Burgernet voor 2009/2010, maar ook voor kosten die voort kunnen vloeien uit het project “Veilig ondernemen”.
De stand van de reserve aan het begin van 2010 is € 68.372 en in 2010 wordt € 22.100 onttrokken voor de aanschaf van een aggregaat, waarna € 46.272 resteert.

MFA in Schoonhoven Oost
De kapitaallasten die in de begroting waren opgenomen voor de MFA in Schoonhoven Oost zijn in 2009 beschikbaar gehouden voor een nieuw te ontwikkelen MFA door de vorming van een bestemmingsreserve.
De stand van de reserve per 01-01-2010 is € 336.233.

B. van Hoeff - Gereformeerd Weeshuis
Deze reserve is gevormd uit een legaat en aan de aanwending zijn voorwaarden verbonden. De hoofdsom ad € 85.226 blijft in stand en de renteopbrengst van ruim € 4.200 per jaar wordt gebruikt om verenigingen en instellingen, werkzaam op sociaal terrein, te steunen.

Reserve Veerdienst Schoonhoven B.V.
Deze reserve is gevormd bij de verzelfstandiging van de veerdienst en staat tegenover de deelneming van de gemeente in de veerdienst. De rentelasten van de deelneming worden gedekt uit de renteopbrengst van de reserve. Er is sprake van een zogenaamde ingeklemde reserve.

Huisvesting Organisatie
De kapitaallasten van de huisvesting van de organisatie worden gedekt door een onttrekking aan deze reserve. Er is sprake van een zogenaamde ingeklemde reserve. De reserve kan niet worden aangewend zonder een aanzienlijk verlies van dekkingsmiddelen in de begroting.

Paragraaf weerstandsvermogen

In deze paragraaf gaan we in op het weerstandsvermogen van de gemeente Schoonhoven.

Besluit Begroting en Verantwoording, artikel 11:
1. Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:
a. de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
b. alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

2. De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:
a. een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
b. een inventarisatie van de risico's;
c. het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Weerstandsvermogen

Onder weerstandsvermogen verstaan we het vermogen om financiële tegenvallers op te kunnen vangen om zodoende taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen moet demping van schoksgewijze veranderingen mogelijk maken. Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico’s.

Weerstandscapaciteit

Met de weerstandscapaciteit bedoelen we al die elementen waarmee tegenvallers eventueel bekostigd kunnen worden. Denk hierbij aan de algemene reserve, de belastingcapaciteit en sanering van de begroting. Benutting van het eigen vermogen voor het opvangen van tegenvallers kan gevolgen hebben voor de begroting. Dit is het geval wanneer we de rente van het eigen vermogen gebruiken als dekkingsmiddel in de begroting.

Risico’s

Bij risico’s maken we een onderscheid tussen risico’s die wèl en risico’s die niet van belang zijn voor de weerstandscapaciteit. Bepaalde risico’s zijn niet van belang voor de weerstandscapaciteit als de begroting- en rekeningcyclus in orde zijn en we adequate voorzieningen hebben getroffen. Risico’s die van belang zijn voor de weerstandscapaciteit zijn bijvoorbeeld “bedrijfsrisico’s” als grondexploitatie en gebiedsuitbreiding, de sociaal-economische ontwikkeling, garantieverplichtingen, schadeclaims en renterisico’s.

In het kader van risicomanagement is in 2010 per afdeling een actualisatie van de risico-inventarisatie uitgevoerd. De inventarisaties zijn vanaf 2009 opgenomen in de werkplannen van de afdelingen, zodat er een basis is waaruit periodiek de risico’s die we lopen en de beheersmaatregelen die daarop zijn getroffen onder de loep worden gehouden.
In de paragraaf Weerstandsvermogen nemen we tweejaarlijks (in de programmabegroting en in het jaarverslag) een geactualiseerde inventarisatie op van de aanwezige risico’s.

Risico’s voor de gemeente Schoonhoven

Risico’s die de gemeente loopt hebben we geïnventariseerd. Op basis van de eerste risico-inventarisatie is een inschatting gemaakt van de mogelijke financiële tegenvallers die met het eventueel voordoen van de risico’s gemoeid kunnen zijn. Om bij de inventarisatie een redelijke inschatting te kunnen maken van de kansen dat risico’s zich voordoen en de financiële consequenties, hebben we gebruik gemaakt van bandbreedtes. Bij de opzet van de bandbreedtes is rekening gehouden met de omvang van risicovolle situaties in Schoonhoven, afgezet tegen de schaal waarop Schoonhoven opereert.

De risicoanalyse is een levend document. Door (externe en interne) ontwikkelingen verdwijnen of veranderen risico's, of moeten nieuwe risico's worden opgenomen. Dit vindt jaarlijks plaats via een actualisatie van de risico-inventarisatie.

Per afdeling is het benodigd weerstandsvermogen als volgt weer te geven:

Recapitulatie benodigd weerstandsvermogen		
Bestuur en organisatie	€	185.500
Burgerzaken	€	89.500
Welzijn	€	127.250
Stadsbeheer	€	407.000
VROM	€	380.000
BJZ	€	46.000
Financiën	€	303.500
Facilitaire zaken	€	126.000
Communicatie	€	10.000
Totaal	€	1.674.750

De recapitulatie is gebaseerd op alle geïnventariseerde risico's. In totaal zijn er op dit moment 104 risico's geïnventariseerd. Elk afdelingshoofd is verantwoordelijk voor zijn eigen risico's (volledigheid en juistheid van de risico's). De risicoanalyse wordt een vast onderdeel van het jaarplan en wordt op deze wijze minimaal één maal per jaar geactualiseerd.

Het aanwezige weerstandsvermogen per 1 januari 2010 is:
Algemene reserve: € 8.111.160,-
Bestemmingsreserves: € 1.768.285,-

Het aanwezige weerstandsvermogen dient wel met een genuanceerde blik bekeken te worden. Hoewel het er in eerste instantie op lijkt dat we ruim voldoende weerstandsvermogen hebben – de aanwezige reserves overstijgen het totaal van de risico's ruim – moet ook bedacht worden dat we niet zonder financiële consequenties een greep uit de reserves kunnen doen. De reserves zijn niet vrij aanwendbaar, omdat een groot deel van de renteopbrengst als inkomst in de begroting is verwerkt. Momenteel betekent een uitname uit het weerstandsvermogen van 1 miljoen een inkomstenverlies van € 45.000,- per jaar, ofwel een gat in de begroting. Als dit zich voordoet, moeten we daarna een oplossing vinden in de vorm van bijvoorbeeld bezuiniging of belastingverhoging.

We kunnen er ook op voorhand voor kiezen om (een deel van) de reserves vrij aanwendbaar te maken. Qua financiële gevolgen houdt dit hetzelfde in – we moeten dekking zoeken voor de gemiste rente-inkomsten – maar dan wel vanuit een keuzeperspectief en niet "met de rug tegen de muur". Het is echter een sterk politieke keuze. We leggen dan namelijk beslag op middelen ten behoeve van het weerstandsvermogen ten koste van andere mogelijke publieke voorzieningen of investeringen of zelfs een belastingverhoging.

Weerstandscapaciteit van de gemeente Schoonhoven

Voor de bepaling van de weerstandscapaciteit van de gemeente Schoonhoven kijken we vooral naar de belastingcapaciteit en de algemene reserve. Hierbij maken we een onderscheid tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit geeft aan, in welke mate en met welke middelen we incidenteel een risico kunnen opvangen.

Algemene reserve

De algemene reservepositie van de gemeente is goed te noemen. Vanuit de algemene reserve kunnen tegenvallers opgevangen worden. Dit kan echter wel meerjarige gevolgen voor de begroting hebben. De algemene reserve is namelijk niet “vrij aanwendbaar”, aangezien de rente van de reserves deels als dekkingsmiddel in de begroting is geraamd. Als we over de algemene reserve beschikken, dan daalt de rente en de geraamde inkomst. Hiermee ontstaat een “gat” in de begroting.

Overige bestemmingsreserves

De overige bestemmingsreserves zijn de laatste jaren afgenomen, met name door herijking van nut en noodzaak. Vrijvallende saldi zijn ten gunste van de algemene reserve gebracht.

Post onvoorzien

In de begroting is jaarlijks een post voor onvoorziene uitgaven begroot van € 52.659,-. Dit vormt een incidentele weerstandscapaciteit. We corrigeren dit bedrag jaarlijks voor inflatie.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft aan, in welke mate en op welke wijze we structureel een risico kunnen opvangen.

Onbenutte belastingcapaciteit

Een middel om de structurele financiële gevolgen van plaatsgevonden risico´s op te vangen is het verhogen van de belastingen. Deze mogelijkheid is er in principe bij de onroerende zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolrechten.

De tarieven van de afvalstoffenheffing en de rioolrechten mogen niet meer dan 100% kostendekkend zijn. Hierbij mag nog wel de BTW meegerekend worden. Aangezien voor de afvalstoffenheffing en de rioolrechten al een beleid wordt gehanteerd waarbij de kosten voor 100% door de opbrengsten worden gedekt, is hier geen sprake meer van onbenutte belastingcapaciteit.

Met ingang van 2008 zijn de maximumtarieven en de maximale stijgingspercentages voor de onroerende zaakbelastingen vervallen.
Hiervoor in de plaats wordt een macronorm voor de toegestane stijging van de landelijke OZB opbrengsten gehanteerd. Deze macronorm is de som van de reële trendmatige groei van het Bruto Binnenlands Product en de stijging van de prijs van de Nationale Bestedingen. Volgens de junicirculaire van 2010 is de macronorm 3,5% voor het begrotingsjaar 2011. Bij overschrijding van de macronorm kunnen gemeenten worden gekort op de algemene uitkering uit het gemeentefonds.
De tarieven in Schoonhoven voor de OZB stijgen in 2011 met 5,00%. Naast een correctie voor de inflatie wordt een verhoging toegepast van 3,5%. Een procent stijging van de OZB betekent een extra opbrengst van ongeveer € 15.000.

Sanering van de begroting

De mogelijkheden om de begroting te saneren en zo structureel financiële ruimte te creëren voor meerjarige gevolgen van een plaatsgevonden risico zijn beperkt.

Bij de bepaling van de belastingcapaciteit moeten we uitgaan van kostendekkendheid van de rioolrechten en de reinigingsheffingen, hetgeen in Schoonhoven het geval is.
Door de hoge tarieven voor rioolrechten zijn de totale lokale lasten hoog. Dit beperkt in de praktijk de mogelijkheden om de OZB te verhogen. We streven er immers naar om de lokale lasten zo laag mogelijk te houden. Of in ieder geval niet te hard te laten stijgen.

In het volgende overzicht is het saldo van de reserves en de post onvoorzien over de laatste jaren in beeld gebracht.

	1-1-2008	1-1-2009	1-1-2010
Algemene reserves	**€ 8.723.722**	**€ 7.984.001**	**€ 8.111.160**
Bestemmingsreserves	**€ 2.204.771**	**€ 1.509.716**	**€ 1.768.285**
Totaal reserves:	**€ 10.928.493**	**€ 9.493.717**	**€ 9.879.445**
Jaarbudget post onvoorzien	**€ 51.261**	**€ 52.671**	**€ 51.881**

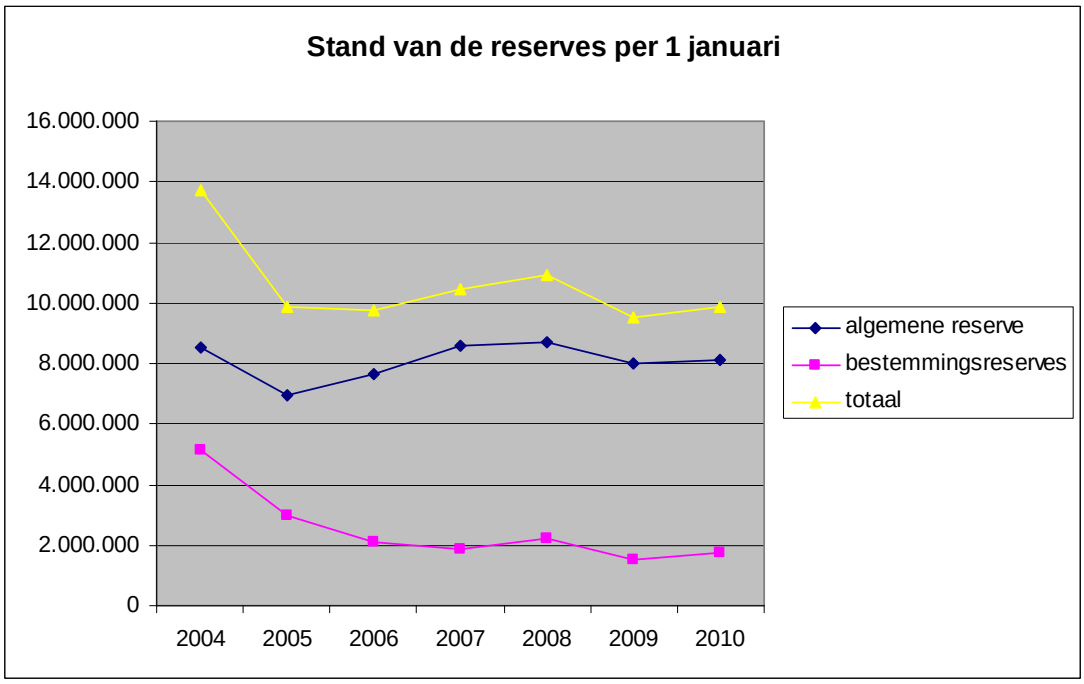

Weerstandsvermogen van de gemeente Schoonhoven

De (algemene) reserves van de gemeente zijn ruim hoger dan de berekening van het benodigde weerstandsvermogen vanuit de risico-inventarisatie. De algemene reservepositie van de gemeente is goed te noemen. De belastingtarieven zijn in vergelijking met andere gemeenten minder gestegen.
Hieruit concluderen we dat het weerstandsvermogen van de gemeente toereikend is.

Paragraaf financiering

De gemeente gaat leningen aan en zet middelen uit ten behoeve van de publieke taak. De kaders waarbinnen het aangaan van leningen en uitzetten van middelen is toegestaan worden gegeven in de wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). In de paragraaf financiering het beleid en het risicobeheer ten aanzien van de financieringsportefeuille verantwoord.

Beleid omtrent financiering

Het beleid omtrent financiering is vastgelegd in het treasurystatuut. Belangrijke kaders in het statuut zijn de richtlijnen en limieten voor het aangaan en uitzetten van middelen, de delegatie/mandaatregeling voor deze werkzaamheden en de interne controle op deze werkzaamheden.

Financiering in 2011

Het beleid omtrent financiering wordt niet gewijzigd. De financieringsfunctie van de overheid is de afgelopen jaren veelvuldig in het nieuws geweest doordat diverse gemeenten en een aantal provincies middelen hadden uitstaan bij buitenlandse – met name IJslandse – banken die in de kredietcrisis failliet zijn gegaan. Aangezien Schoonhoven voor zowel de lopende rekening als de deposito's enkel bankiert bij de BNG heeft onze gemeente niet met deze problematiek te maken.

Renterisiconorm

Voor de langlopende financieringen geldt een vergelijkbare bepaling, de renterisiconorm. Door het instellen van deze norm wil de wetgever voorkomen dat gemeenten op termijn geconfronteerd worden met een substantieel verhoogde rentelast als gevolg van gestegen rente bij herfinanciering van langlopende schulden.
De renterisiconorm bedraagt 20% van de vaste schuld aan het begin van het jaar, met een minimum van € 2,5 miljoen. Schoonhoven heeft één vaste geldlening betrokken via de Bank Nederlandse Gemeenten, waarvan de restantschuld per 1 januari 2011 € 36.000,- bedraagt. De renterisiconorm bedraagt derhalve € 7.200,- en dit valt ruim onder de minimumnorm. In de hierna volgende overzichten is hiervan de berekening opgenomen. In het meerjarenoverzicht valt op dat de aflossingen stoppen in 2012. Dit is het gevolg van het aflossen van de geldlening.

Kasgeldlimiet

Normaliter geldt dat op kortlopende leningen minder rente wordt berekend door de geldgever dan op langlopende leningen. Het verschil in rente maakt het voor een gemeente aantrekkelijk om een financieringstekort vooral met kortlopende leningen te overbruggen, wat echter ook een renterisico met zich brengt. Bij de herfinanciering kan de (kortlopende) rente immers zijn gestegen en zo een dekkingsvraagstuk oproepen.
Om grote rentefluctuaties in de gemeentelijke begrotingscyclus te voorkomen legt de wet Fido een beperking op aan de omvang van de korte netto schuld van de gemeente. Dit is de kasgeldlimiet. Gemeenten mogen jaarlijks maximaal tot een hoogte van 8,5% van hun begrotingstotaal kortlopende financiering aantrekken. Bij meer behoefte aan kapitaal dient een gemeente over te gaan op langlopende financiering.

Berekening renterisico (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Jaar T:	Jaar T+1:	Jaar T+2:	Jaar T+3:
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	18	18	0	0
(3)	***Renterisico (1+2)***	**18**	**18**	**0**	**0**
(4)	***Renterisiconorm***	**5.942**	**5.905**	**5.844**	**5.815**
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	5.924	5.887	5.844	5.815
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Berekening	***renterisiconorm***				
(4a)	Begrotingstotaal jaar T	29.710	29.524	29.219	29.074
(4b)	Percentage regeling	20%	20%	20%	20%
(4) = (4a x 4b/100)	***Renterisiconorm (van alleen jaar T)***	**5.942**			

Berekening kasgeldlimiet (bedragen x € 1.000)

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)
(1) - (2) = (3)			
ultimo kwartaal 1	2.050	132	1.918
ultimo kwartaal 2	341	157	184
ultimo kwartaal 3	1.532	172	1.360
ultimo kwartaal 4	2.161	187	1.974
(4) gemiddelde van (3)			***1.359***

Stappen (5-9)	Variabelen	Bedragen
(5)	***kasgeldlimiet (KGL)***	***2.525***
(6a) = (5>4)	ruimte onder de KGL	1.166
(6b) = (4>5)	overschrijding van de KGL	n.v.t.
Berekening kasgeldlimiet (5)		
(7)	Begrotingstotaal	29.710
(8)	Percentage regeling	8,50%
(5) = (7) x (8) / 100	***Kasgeldlimiet***	***2.525***

Programmabegroting 2011

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

	Rekening	Begroting				
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Lasten						
Openbaar bestuur	2.581	2.654	2.525	2.497	2.496	2.461
Openbare orde en veiligheid	932	1.141	1.122	1.103	1.103	1.103
Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	2.214	1.689	1.579	1.572	1.580	1.572
Schoon en groen	4.053	3.908	3.888	3.863	3.863	3.863
- toevoeging aan reserves	*245*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Wegen en water	1.828	2.681	1.786	1.970	1.970	1.970
Lokaal sociaal beleid en accommodaties	2.269	2.274	2.322	2.231	2.193	2.182
Onderwijs	9.553	8.189	8.342	8.350	8.304	8.235
- toevoeging aan reserves	*336*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Werk, inkomen en zorg	5.530	5.408	5.470	5.465	5.465	5.465
Maatschappelijke ondersteuning	2.125	2.336	2.392	2.392	2.337	2.337
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	194	358	178	-23	-192	-211
- toevoeging aan reserves	*372*	*123*	*106*	*103*	*100*	*98*
Lasten voor bestemming	31.279	30.638	29.604	29.420	29.119	28.977
- toevoeging aan reserves	*953*	*123*	*106*	*103*	*100*	*98*
Lasten na bestemming	32.232	30.761	29.710	29.523	29.219	29.075
Baten						
Openbaar bestuur	209	173	171	171	171	171
- inzet van reserves	*0*	*25*	*0*	*0*	*0*	*0*
Openbare orde en veiligheid	23	25	7	7	7	7
Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	635	382	390	624	624	624
- inzet van reserves	*29*	*23*	*0*	*0*	*0*	*0*
Schoon en groen	3.138	2.835	2.927	2.961	2.995	2.995
- inzet van reserves	*0*	*17*	*17*	*0*	*0*	*0*
Wegen en water	78	48	49	49	49	49
- inzet van reserves	*95*	*906*	*0*	*0*	*0*	*0*
Lokaal sociaal beleid en accommodaties	484	506	509	505	505	505
- inzet van reserves	*24*	*104*	*4*	*4*	*4*	*4*
Onderwijs	8.164	6.462	6.507	6.507	6.507	6.507
- inzet van reserves	*0*	*46*	*0*	*0*	*0*	*0*
Werk, inkomen en zorg	4.436	4.227	4.278	4.278	4.278	4.278
- inzet van reserves	*13*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Maatschappelijke ondersteuning	131	138	181	181	181	181
- inzet van reserves	*16*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	14.662	14.631	14.404	14.092	13.926	13.717
- inzet van reserves	*467*	*451*	*161*	*158*	*155*	*151*
Baten voor bestemming	31.960	29.427	29.423	29.375	29.243	29.034
- inzet van reserves	*644*	*1.572*	*182*	*162*	*159*	*155*
Baten na bestemming	32.604	30.999	29.605	29.537	29.402	29.189
(afrondingsverschillen)						
Saldo voor bestemming	-681	1.211	181	45	-124	-57
Saldo na bestemming	-372	-238	105	-14	-183	-114

Financiële Positie

Voor het weergeven van de financiële positie gaan we achtereenvolgens in op verplichtingen die verband houden met arbeidskosten, de investeringen, de stand en het verloop van de reserves, de stand en het verloop van de voorzieningen en de financiering.

Verplichtingen, die verband houden met arbeidskosten

Volgens de voorschriften mogen jaarlijks terugkerende verplichtingen van een vergelijkbaar volume die verband houden met arbeidskosten niet worden opgenomen in de balans. We moeten inzicht verschaffen op deze verplichtingen bij het uiteenzetten van de financiële positie.

Het vakantiegeld wordt jaarlijks uitgekeerd in de maand mei over de afgelopen twaalf maanden. Dit betekent dat er aan het eind van het jaar een verplichting bestaat aan vakantiegeld over de maanden juni t/m december. De salariskosten zijn geraamd inclusief vakantiegeld. Daardoor zijn de lasten volledig in de meerjarenbegroting opgenomen en is het apart opnemen van een verplichting dubbelop.
Ook de wachtgeldverplichtingen en de te betalen IZA premies voor voormalig personeel zijn volledig in de meerjarenbegroting opgenomen.
Er zijn geen oplopende verplichtingen die verband houden met arbeidskosten waarmee in de meerjarenbegroting niet is gerekend.

Investeringen (activa)

Zie voor het verloop van het totaal van de investeringen onderstaand cijfermatig overzicht.

Geprognotiseerde, gedeeltelijke balans, bedragen x € 1.000 aan het einde van het jaar

Activa	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0	0
Financiële vaste activa	1.142	1.218	1.218	1.218	1.218	1.218
Materiële vaste activa met economisch nut	12.487	11.774	12.561	11.531	10.562	9.663
Materiële vaste activa met maatschappelijk nut	0	0	0	0	0	0
Voorraden	3.425	3.976	3.976	3.976	3.976	3.976
Totaal vaste activa	17.054	16.968	17.755	16.725	15.756	14.857
Passiva	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Algemene reserves	8.592	7.136	5.726	5.726	5.726	5.726
Reserves dekking kapitaallasten	1.976	1.900	1.824	1.747	1.671	1.595
Bestemmingsreserves	1.768	754	730	724	719	714
Voorzieningen	3.786	2.910	2.758	2.509	2.549	2.520
Langlopende geldleningen	55	37	19	0	0	0
Totaal passiva	16.177	12.737	11.057	10.706	10.665	10.555
Financieringssaldo, + overschot, - tekort	**-877**	**-4.231**	**-6.698**	**-6.019**	**-5.091**	**-4.302**

Financiële vaste activa
Dit betreft de aandelen van en deelnemingen in de Veerdienst, Stimuleringsfonds Bouwfonds, Oasen en Cyclus.

Materiële vaste activa met economisch nut
Dit betreft materiële vaste activa waarvoor een markt bestaat (die verhandelbaar zijn) of waarmee inkomsten worden gegenereerd, zoals bijvoorbeeld machines en apparaten, voertuigen, gebouwen en rioleringen. Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) dienen deze bezittingen geactiveerd te worden.

De verschillen tussen de verschillende jaren worden veroorzaakt door enerzijds de voorgenomen investeringen en anderzijds de afschrijvingen.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut
Deze investeringen in de openbare ruimte mogen volgens het BBV geactiveerd worden omdat gemeenten meestal niet in staat zijn de lasten in één keer te dekken. Deze investeringen worden bij voorkeur zo snel mogelijk, afhankelijk van de beschikbare middelen, afgeschreven.

Voorraden
Dit heeft betrekking op de boekwaarden van de grondexploitatie.

Reserves, voorzieningen en geldleningen (passiva)
Zie voor een verdere toelichting op de reserves en voorzieningen de Paragraaf reserves en voorzieningen.

Langlopende geldleningen en financieringssaldo
Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de gemeente momenteel een lage langlopende schuld heeft. Het financieringssaldo verandert echter van een overschot in een tekort. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met het feit dat de behoefte aan externe financieringsmiddelen toeneemt. De bespaarde rente, die het gevolg is van het gebruik van interne financieringsmiddelen, is als een meerjarig afnemende bate opgenomen in de meerjarenbegroting.

Incidentele baten en lasten

In het overzicht van incidentele baten en lasten worden de baten en lasten weergegeven die niet jaarlijks voorkomen, met andere woorden, die niet structureel zijn opgenomen in de begroting.
Deze informatie is van belang voor het beoordelen van de financiële positie en de meerjarenraming. Er worden geen structurele lasten gedekt door incidentele baten.

Lasten				
omschrijving	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Project De Leefbare Buurt	17.100	0	0	0
Burgerpeiling	20.242			
Leerlingenprognose	2.955			
Taalcoaches	4.500			
Onderzoek effect minimabeleid	5.000			
Vergoeding huurderving vergunninghouders vluchtelingen	3.400			
Ondersteuningsregeling bibliotheek	13.661	13.661		
Opstellen prestatieafspraken QuaWonen	8.000		8.000	
Vrijwilligersbeleid Maatschappelijke Stages	55.200	55.200		
Egem-I, inhuur projectleiding	50.000			
Aanvulling stelpost vervanging bij ziekte	50.000			
Totale incidentele lasten	230.058	68.861	8.000	0
Baten				
omschrijving	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**
Project De Leefbare Buurt, bijdrage uit reserve	17.100	0	0	0
Rijksvergoeding huurderving vergunninghouders	3.400			
Totale incidentele baten	20.500	0	0	0
Saldo van de incidentele lasten en baten	209.558	68.861	8.000	0

Berekening bijdrage EMU-saldo

In het Verdrag van Maastricht is afgesproken dat het begrotingstekort van een land binnen de Europese Monetaire Unie niet hoger mag zijn dan 3% van het Bruto Binnenlands Product. Het begrotingssaldo van lagere overheden is van invloed op het totale begrotingssaldo van een land. Lagere overheden dienen hun aandeel in het EMU-saldo op te nemen in de begroting.

	Omschrijving	2010	2011	2012
				Bedragen x € 1.000,-
1	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-267	181	45
2	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	984	1.068	1.031
3	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	2.270	2.275	2.459
4	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	164	1.916	31
5	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitie verantwoord	0	0	0
7	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	551	283	280
8	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
9	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen	3.130	2.388	2.666
10	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0
11	Verkoop van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee	○ ja ◉ nee
b	Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?	0	0	0
	Berekend EMU-saldo	**-858**	**-1.063**	**558**

omschrijving	omschrijving	jaar invest.	investering incl.BTW	investering na correctie BTW	afs. term.	kapitaallasten, rente 4,5 % 2011	2012	2013	2014
Burgerzaken	Modernisering GBA, akkoord Rijk/VNG	**2011**	40.000	33.600	5	8.232	7.930	7.628	7.326
Lokaal onderwijs algemeen	Krullevaar, onderwijskundige vernieuwingen	**2011**	110.000	110.000	40	7.700	7.576	7.452	7.328
Lokaal onderwijs algemeen	De Vlieger, uitbreiding	**2011**	783.000	783.000	40	54.810	53.929	53.048	52.167
Lokaal onderwijs algemeen	De Vlieger, ventilatie, zonwering, alarm	**2011**	28.000	28.000	13	3.414	3.317	3.220	3.123
Lokaal onderwijs algemeen	De Vlieger, onderwijsleerpakket	**2011**	51.000	51.000	10	7.395	7.166	6.937	6.708
Lokaal onderwijs algemeen	Tijdelijke huisvesting W.de Zwijger	**2011**	706.000	706.000	13	86.078	83.634	81.190	78.746
Lokaal onderwijs algemeen	Onderwijsleerpakket W.de Zwijger	**2011**	130.000	130.000	10	18.850	18.265	17.680	17.095
Facilitaire zaken	Workflowvolgsysteem voor WABO	**2011**	20.000	17.000	5	4.165	4.012	3.859	3.706
Facilitaire zaken	Personal Computers op werkplekken	**2011**	67.000	56.900	5	13.941	13.429	12.917	12.405
Facilitaire zaken	hardware	**2012**	36.000	30.500	5		7.473	7.199	6.925
Facilitaire zaken	Brandmeldcentrale	**2013**	14.000	11.900	3			4.502	4.324
Totalen						204.585	206.731	205.632	199.853
Verwerkt in meerjarenbegroting 2011 t/m 2013						178.200	181.300	181.100	181.100
Vrijvallende kapitaallasten in 2014									131.000
Gevolgen voor meerjarenbegroting van investeringen in vergelijking met de begroting 2010 t/m 2013 (- is nadeel						-26.385	-25.431	-24.532	112.247

Vaststelling begroting 2011

Via de vaststelling van deze programmabegroting geeft de gemeenteraad het college toestemming tot het doen van uitgaven. Het overzicht toont het abstractieniveau waarop in het kader van de dualisering de raad begrotingsbudgetten autoriseert. Het college stelt op basis hiervan een productenraming vast waarin de programmabegroting verder is uitgewerkt. In de productenraming is het autorisatieniveau opgenomen voor de ambtelijke organisatie. Noodzakelijke mutaties op deze budgetten in de loop van het jaar worden aan uw raad voorgelegd.

Uitgangspunten
Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van de vastgestelde Kadernota 2011.

Overzicht baten en lasten 2011

(bedragen x € 1.000)

Programma	Lasten	Baten	Resultaat voor bestemming	Mutatie reserves	Resultaat na bestemming
Openbaar bestuur	2.525	-171	2.354	0	2.354
Openbare orde en veiligheid	1.122	-7	1.115	0	1.115
Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	1.579	-390	1.189	0	1.189
Schoon en groen	3.888	-2.927	961	-17	944
Wegen en water	1.786	-49	1.737	0	1.737
Lokaal sociaal beleid en accommodaties	2.322	-509	1.813	-4	1.809
Onderwijs	8.342	-6.507	1.835	0	1.835
Werk, inkomen en zorg	5.470	-4.278	1.192	0	1.192
Maatschappelijke ondersteuning	2.392	-181	2.211	0	2.211
Subtotaal	29.426	-15.019	14.407	-21	14.386
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	178	-14.404	-14.226	-55	-14.281
Saldo	29.604	-29.423	181	-76	105

Vaststelling van de meerjarenbegroting

2012

Programma	Lasten	Baten	Resultaat voor bestemming	Mutatie reserves	Resultaat na bestemming
Openbaar bestuur	2.497	-171	2.326	0	2.326
Openbare orde en veiligheid	1.103	-7	1.096	0	1.096
Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	1.572	-624	948	0	948
Schoon en groen	3.863	-2.961	902	0	902
Wegen en water	1.970	-49	1.921	0	1.921
Lokaal sociaal beleid en accommodaties	2.231	-505	1.726	-4	1.722
Onderwijs	8.350	-6.507	1.843	0	1.843
Werk, inkomen en zorg	5.465	-4.278	1.187	0	1.187
Maatschappelijke ondersteuning	2.392	-181	2.211	0	2.211
Subtotaal	29.443	-15.283	14.160	-4	14.156
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-23	-14.092	-14.115	-55	-14.170
Saldo	29.420	-29.375	45	-59	-14

2013

Programma	Lasten	Baten	Resultaat voor bestemming	Mutatie reserves	Resultaat na bestemming
Openbaar bestuur	2.496	-171	2.325	0	2.325
Openbare orde en veiligheid	1.103	-7	1.096	0	1.096
Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	1.580	-624	956	0	956
Schoon en groen	3.863	-2.995	868	0	868
Wegen en water	1.970	-49	1.921	0	1.921
Lokaal sociaal beleid en accommodaties	2.193	-505	1.688	-4	1.684
Onderwijs	8.304	-6.507	1.797	0	1.797
Werk, inkomen en zorg	5.465	-4.278	1.187	0	1.187
Maatschappelijke ondersteuning	2.337	-181	2.156	0	2.156
Subtotaal	29.311	-15.317	13.994	-4	13.990
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-192	-13.926	-14.118	-55	-14.173
Saldo	29.119	-29.243	-124	-59	-183

2014

Programma	Lasten	Baten	Resultaat voor bestemming	Mutatie reserves	Resultaat na bestemming
Openbaar bestuur	2.461	-171	2.290	0	2.290
Openbare orde en veiligheid	1.103	-7	1.096	0	1.096
Ruimtelijke ordening, economie en toerisme	1.572	-624	948	0	948
Schoon en groen	3.863	-2.995	868	0	868
Wegen en water	1.970	-49	1.921	0	1.921
Lokaal sociaal beleid en accommodaties	2.182	-505	1.677	-4	1.673
Onderwijs	8.235	-6.507	1.728	0	1.728
Werk, inkomen en zorg	5.465	-4.278	1.187	0	1.187
Maatschappelijke ondersteuning	2.337	-181	2.156	0	2.156
Subtotaal	29.188	-15.317	13.871	-4	13.867
Financiering en algemene dekkingsmiddelen	-211	-13.717	-13.928	-53	-13.981
Saldo	28.977	-29.034	-57	-57	-114

Overzicht producten per programma

Onderstaand overzicht geeft aan hoe de producten over de programma´s zijn ingedeeld.

	Programma	subprogramma	producten
1	Openbaar bestuur	Openbaar bestuur	Bestuursorganen
			Representatie
			Bestuursondersteuning Raad
			Bestuursondersteuning College
			Burgerzaken, verkiezingen
		Bestuurlijke samenwerking	Bestuurlijke samenwerking
2	Openbare orde en veiligheid		Openbare orde en veiligheid
			APV/Bijzondere wetten
			Brandweer
			Rampenbestrijding
			Overige beschermende maatregelen
3	Ruimtelijke ordening, economie	Ruimtelijke ordening	Ruimtelijk beleid
	en toerisme		Volkshuisvesting
			Stads- en dorpsvernieuwing
			Bouwzaken
			Vastgoedinformatie
			Grondzaken
			Monumentenzorg
		Economie	Ambulante en detailhandel
			Bedrijfscontacten
			Nutsbedrijven
		Toerisme	Media
			Bevordering toerisme
			Gemeentelijke evenementen
4	Schoon en groen	Straat- en huisvuil	Huisvuildienst
			Afvalverwijdering openbaar gebied
		Milieu	Rioleringen
			Milieu
			Plaagdierenbestrijding
		Wijk- en buurtbeheer	Algemene begraafplaats
			Openbaar groen
			Speelplaatsen
			Wijk- en buurtbeheer
			Volkstuinen
5	Wegen en water	Wegen	Wegen
			Straatverlichting
			Gladheidsbestrijding
			Verkeer
			Afrasteringen
			Huisnummering en straatnaamgeving
		Water	Havens
			Waterkering en afwatering

	Programma	subprogramma	producten
6	Lokaal sociaal beleid	Welzijn	Welzijn algemeen
	en accommodaties		Bevordering sport
			Ontwikkelingssamenwerking
			Jeugdzorg
		Kunst en cultuur	Bibliotheek
			Bevordering kunst
			Oudheidkunde/musea
			Carillon
		Accommodaties	Binnensportaccommodaties
			Buitensportaccommodaties
			Zwembad
			Gebouw Jan Kortland
			Eigendommen niet voor de
			publieke dienst bestemd
		Integratie	Integratie
			Inburgering
7	Onderwijs		Openbaar basisonderwijs
			Openbaar voortgezet onderwijs
			Lokaal onderwijs algemeen
			Volwasseneneducatie
			Kinderopvang
8	Werk, inkomen en zorg	Werk	Wet werk en bijstand
			Werkgelegenheid
		Inkomen	Minimabeleid
		Zorg	Volksgezondheid
9	Maatschappelijke ondersteuning	Individuele voorzieningen	Maatschappelijke ondersteuning
			Gehandicapten
		Collectieve voorzieninger	Ouderen
			Maatschappelijk werk
	Financiering		Geldleningen en treasury
			Plaatselijke belastingen
			Kapitaallasten voorgenomen investeringen
			Taakstellende bezuinigingen
			Algemene uitgaven en inkomensten
			Uitkeringen gemeentefonds
			Saldo kvw's
			Mutaties reserves
			Begrotings-/rekeningsaldo
			Gemeenteveer
			Veerrecht
			Bestuursondersteuning college,
			begroting/rekening/beraps